JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

Aº. 1856. **Zaturdag 10 Mei** **Nº. 38.**

Prijs per half jaar voor Batavia . . . . *f* 12,50.
» » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden. Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Maart 1856 no. 74, is benoemd tot broeder der orde van den Nederlandschen leeuw, de zendeling-leeraar *J. G. Schwarts*, te Langewan in de Menahassa, residentie Menado.

Civiel Departement.

Ontheven:

Eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de 3de commies bij de algemeene rekenkamer *A. Gevers*.

Benoemd:

Tot assistent-resident van Palembang, tevens magistraat en fiskaal, de secretaris der residentie Palembang *F. G. H. Schiltz*,

Tot haven- en pakhuismeester te Pontianak (wester-afdeeling van Borneo), de ambtenaar op wachtgeld *J. Breijer*, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Tot lid in den raad van justitie te Amboina, *G. Beijuards*, vendumeester aldaar.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de apotheker der 2de klasse bij het garnizoen te Palembang *A. Bierwirth*.

Advertentien.

Landmail van Mei.

De Directeur der Posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden, dat, het mail stoomschip in Mei den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zaturdag den 10den Mei aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz. enz.

b. des middags ten 2 ure, die voor Banca, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien

Dingsdag 13 Mei, voor een bovenhuis achter de Weeskamer.

Woensdag 14 Mei, des morgens ten 10 ure, in het pakhuis van *T. Crone, van der Beek & Co.*

Donderdag 15 Mei, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Vrijdag 16 Mei, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *A. F. Lens*, in den Gang Pulasaren, door *John Pryce & Co.*

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, *H. C. M. Beijnon*, geb. *Dikhuis*.

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON *C. L. Coulster, Jans.* (972)

BATAVIA, den 9 *Mei* 1856.

Bevallen van een ZOON, *H. L. E. Le Sueur, Staal.*

BATAVIA, 9 *Mei* 1856. (987)

Bevallen van eenen ZOON, *S. A. A. Gijsbers, Massinghem.* (971)

BATAVIA, *den* 10 *Mei* 1856.

Na eene vereeniging van slechts ruim negen maanden werd mij door den dood ontrukt mijne geliefde echtgenoot *M. P. Specht* mij nalatende eene zoon van slechts weinige dagen.

(961) R. H. BROUWER.

BATAVIA, 6 *Mei* 1856.

Heden overleed tot onze bittere droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden onze geliefde moeder en behuwdmoeder Mevrouw de weduwe *M. Lagnier*, geb. *Chauvineau*, diep betreurd door ons en hare veelvuldige betrekkingen en vrienden.

L. WAITZ, geb. *Payan*.
CHs. LAGNIER.
P. LAGNIER.
D. HAERTLEIN, geb. *Lagnier*.
O. WAITZ.
A. HAERTLEIN.

BATAVIA, 29 *April* 1856. (952)

Op Woensdag 14 Mei 1856,

des morgens ten 10 ure, zullen de **VOGELNESTEN** van het land **Klappa Noengal** geveild worden, in het pakhuis van *T. Crone, van der Beek & Co.* aan de Groote Rivier. (942)

Vendutie

op Donderdag den 15 Mei 1856,

voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, van Manilla Sigarenkokers, Hanglampen, Cachemire Doeken, Chinesche Shawls, fijne Hemden, wit porceleinen Tafelserviezen met en zonder vergulde randen, Lijnwaden, 8 Japansche Kabaaijen, Menbeldamaat, Hoeden, Petten, Engelsche zadels, **160 dozijn Old Champaign Cognac, 280 dozijn Vieux Cognac.** (982)

Vendutie

op Vrijdag den 16den Mei,

wegens vertrek, door *John Pryce & Co.*, voor het woonhuis van den heer **A. F. Lens**, in de Gang Pulasaren,

van eenen netten inboedel, paarden, rijtuigen, bloemen, enz., enz. (983)

Op een nader te bepalen dag in de maand Mei,

zal op publieke vendutie verkocht worden een erf, gelegen in het Westerveld blok M. deel 2 No. 84, verponding No. 8968, buurt of wijk Molenvliet (Oost) lang 143—144 roeden, breed 6 roeden, bebouwd met twee huizen met pannen gedekt en dito bijgebouwen, getaxeerd op *f* 8300. (967)

De ondergeteekende neemt langs dezen weg de vrijheid zijne Toko te Soerabaija minzaam aan te bevelen. Bij voortduring zijn in de **Allemansgading** tegen de billijkste prijzen voorhanden alle soorten van Provisien en Dranken, alle Eerste qualiteit, zoomede Kantoor en Schrijf behoeften, Glas- Cristal- Aarde- IJzer- en Koperwerken en voorts alles wat tot gebruik, tot grief en gemak in de huishouding wordt vereischt, met de meeste spoed en grootste accuratesse, belooft hij aan alle bestellingen te voldoen.

(980) DEELEMAN.

SOERABAIJA, 1 *Mei* 1856.

Verkrijgbaar

bij *D. N. Buijs & Co.* Sumanapsche Trekossen. (981)

ALLEMANSGADING SOERABAYA.

Japansche Goederen,

als: Bezems, Pannetjes met en zonder tuitjes, in stellen van 5 per [illegible] met steenen overdeksels, Zakky, Sooja, Presenteerblaadjes, Agar Agar, enz.

(979) DEELEMAN.

Beste Fromage de Gruyère,

à *f* 1.— rec. het ℔; Boter à *f* 20, het vaatje, bij

(965) THIO TJINGHIANG, Pasar Baroe.

In Commissie ontvangen:

Engelsche Zadels, Wagen- en Bendi Tuigen,

alsmede:

Japansche Crêpe Shawls in drie kleuren, Soesoens, Japansch Kinderspeelgoed, Poppen, Tjin Tjau, enz. enz.

(945) ABEELEN, DENNISON & Co.

Engelsch Bier,

als: *Allsop*, *Tennants* en *Bass*, bij

(946) ABEELEN, DENNISON & Co.

Pas Ontvangen:

Macaroni en Vermicelli in kistjes. Fromage Gruyère, Prunes d'ante, diverse Groenten en getruffeerde Vleeschen in blik, enz. enz.

(928) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

ALLEMANSGADING SOERABAYA.

Een Bijzonder [illegible] Massief [illegible] [illegible], voorzien van geheel [illegible] Engelsche laadsloten, [illegible].

Te bezigtigen ten huize van

(978) DEELEMAN.

Straat Gotong.

Oger Frères

Hebben de eer hunnen begunstigers te berigten dat zij per Fransch schip *Nicolas Césard* op nieuw uit Parijs direct ontvangen hebben, een factuur heeren mode artikelen naar den laatsten smaak, als broeken, paletots en vesten, stoffen Lyon, welke op de wereld tentoonstelling te Parijs de groote medaille behaald hebben, eene groote collectie nieuwmodische knoopen, zijden stoffen voor vesten uit de voornaamste fabrieken van *Lyon*, zijden en satijnen dassen in verschillende kleuren, witte geborduurde cols, hoeden en petten volgens het laatst model, eene groote hoeveelheid fantaisie hoeden in verschillende kleuren, kostuum- en claque hoeden voor H. H. ambtenaren; W. knoopen, degens en nieuw borduursel, goud en zilver galon, een assortiment geborduurde hemden en met kleine plooijen, glacé en zijden handschoenen, enz., enz.

(947)

DE VLOEK VAN DEN JOOD, (*vervolg*.)

Nu kon Werner zijne billijke verontwaardiging niet langer bedwingen. In zijnen hevigen toorn trok hij zijne sabel en viel op den majoor aan, terwijl hij riep: »Ik eisch voldoening voor die beleediging, en zulks op staanden voet!''

»Hij heeft de subordinatie geschonden!'' riep de majoor met luider stem. »ontwapent den ellendeling; hij heeft zijn leven verbeurd.''

Diepe verachting voor den majoor rees nu in Werners gemoed in de plaats van de heftige gramschap. Hij begreep, dat de lafhartige schurk, die zich achter het bolwerk van zijnen rang verborg, hem geene voldoening zou kunnen geven; maar het leven vertoonde nu voor het vervolg niets meer voor hem dan smart en lijden; waarom zou hij er niet een einde aan maken? Niemand vermat zich tot nog toe de hand aan hem te slaan, want ieder had achting voor hem en ontzag voor zijnen wanhopigen moed. De majoor herhaalde nog eens zijn bevel, terwijl hij van gramschap beefde. Toen wierp Werner zijne sabel en schako ver van zich en gaf zich zelven gevangen. Misnoegen en verkropte toorn waren op aller gelaat te lezen, toen men hem naar de gevangenis bragt. —

Hier had hij den tijd om zijne laatste uren te wijden aan den overgang naar een volgend leven. Om deze aarde vaarwel te zeggen, dat kostte hem niet veel zielestrijd; maar als een misdadiger te moeten sterven, dit griefde hem. Nu kwam ook zijne liefdebetrekking hem levendig voor den geest. De beeldenis zijner geliefde vertoonde zich aan zijne verbeelding en, helaas, verlijkte hem dezen bangen strijd. Zoo bragt hij een akeligen dag door.

Tegen den avond werd hem het vonnis van den krijgsraad voorgelezen. Het luidde: »dat hij, de ontvangene bevelen niet volbragt en de verschuldigde subordinatie veronachtzaamd hebbende, den volgenden morgen vroegtijdig zou gestraft worden met den kogel, zoodat er de dood op volgde.'' Met standvastige waardigheid hoorde hij dit harde vonnis over hem uitspreken en hij maakte zich geheel gereed tot de zoo gewigtige reis naar de andere wereld. Hij had een geruimen tijd in ernstige overdenkingen doorgebragt, toen de deur van zijnen kerker geopend werd en de Adjudant van den Generaal binnen trad. »De kommandant zend mij tot u,'' zoo begon hij, »het spijt hem van u, want gij hebt zijne achting, zijne gunst verworven. Vervloekt zij dat ongelukkig oogenblik, waarin gij u schuldig maaktet.''

»Ik ben onschuldig,'' viel Werner hem in de rede.

»In het oog der menschen niet, — dit weten de generaal en ik al te goed — maar wel voor den regter, die de gestrengheid der wetten moet handhaven. Het is uwen edelen chef ter ore gekomen, hoe gij getergd zijt, en wat u onder andere omstandigheden tot verontschuldiging, ja, tot eer zou verstrekt hebben; maar er zijn gevallen, die ons den hatelijken pligt opleggen, onze edelste gevoelens te onderdrukken. Bij den krijgsraad was de zachtmoedige grijsaard verpligt, zelf uw doodvonnis te helpen vellen. Ik zag, dat hij moeite had de tranen te weêrhouden, die het medelijden en de droefheid hem bijna uit de oogen persten, om niet door de harde, gevoellooze menschen, die hem omringden, in het geheim bespot te worden, en als man zijn karacter te bewaren. Uw leven te sparen is nu zijn éénige wensch. Luister, wat ik u heb voor te stellen! Hier is een touwladder: tusschen 12 en 1 ure moet gij hiermede het venster uitklimmen. De schildwacht zal u niet zien, daarvoor is gezorgd; dus zult gij, zonder aangehouden te worden, de poort kunnen uitgaan, als gij de schildwacht, die daar op post staat, het woord »vrijheid'' in het oor fluistert. Hier is geld voor uwe vlugt. Spoed u naar de vijandelijke hoofdstad. Op vertoon van dezen brief, zal de koopman Rost u eene som gelds uitbetalen, waarmede gij uwe uitgaven kunt goed maken, tot gij nader berigt ontvangt van uwen redder. Blijf daar, zonder u ergens meer te toonen, tot de vrede geteekend is, dat waarschijnlijk niet lang meer zal duren. Dan zal de gunst, waarin de generaal bij den vorst staat, zonder twijfel zorg dragen,

Pas Ontvangen:

De volgende versche provisiën: 150 vaatjes Friesche Boter, Hammen, Rookvleesch, Haring, Kaasjes en Tipjes, Ansjovisch, Rolpens, Rookworst, Moot- en Rookzalm, Ossentongen, vaatjes Groentens, blikken Groenten, Schildpad-, Julien-, Ragout- en Kalfsdoepjes, Ossen-en Kalfsrollade, Ossen- en Kalfsschijven, Hutspot, Watersnippen, Patrijzen, Vinken, Tälinkjes, Stoomzalm, Saucijs de Bologne, Ossenhaasjes, Lengvisch, Bokking, Doperwten, Kroppen, Tuinworteltjes, Aspergies, Spruitjes, Chorseneeren, Capucijners, Bloemkool, Spinasie enz. enz.

Theebanket, Bitterkoekjes, Janhagel, Weespermoppen, Theerandjes, Deventer- Secretaris- en Sucadekoek, Haagsche beschuit, gedroogde vruchten, Poeder Chocolaat, Siroop van Punch, Geleiën en Marmelades.

Geassorteerde zuren, Mosterd, echte Mandarijn Gember enz. Alsmede 100 vaten à 5 douzijn Haantjes Bier en 150 kistjes Tafel- en Rijtuigkaarsen.

(938) VAUPEL & CO.

F. Olislaeger

Juwelier en Goudsmid op Rijswijk, huis *Oger Frères*, heeft de eer zijnen begunstigers te berigten dat hij per fransch schip *Nicolas Césard* van Parijs direct ontvangen heeft, een factuur gouden bijouterien naar den laatsten smaak, als slangen en jarretière armbanden van koralen en met portretten, dito voor kinderen, parures en demie parures van koralen en met portretten, zilveren snuifdoozen, servettenringen, kinder bekers, zilveren en schilpadden brillen, vestkettingen en cachetten een groot assortiment ringen en oorringen, broches en hemdsknoopjes, enz., enz. (948)

Van Frankrijk ontvangen:

Fromage de gruyère verkrijgbaar à *f* 2.—, en *f* 4.—, per stuk, Vruchten op water en Brandewijn van Teysonneau, Olijven, Capres en Zuren.

Champignons, Truffels, Petits pois, Julienne en diverse Patés.

Pruimedanten, Tafelamandelen en Trosrozijnen, gekristalliseerde Vruchten en geconfijte Kersen zonder pitten.

Gezuiverde bessen en frambozen Sap, fijne gesorteerde Geleijen en Confituren, Vanille en Borst Chocolaad.

Sla olie in groote flesschen. Absintte, Kirsch, Old Champagne en Vieux Cognac. Superieure roode en witte Wijn op fust. Capsules, Kurken, Etiquetten enz. enz.

(957) LEROUX & CO.

REVALENTA ARABICA.

Op nieuw ontvangen 800 blikken à 1 pond, bij

(962) VAUPEL & Co.

J. Schmidt,

Md. Tailleur à Molenvliet.

à l'honneur de faire savoir qu'il a reçu de la première Maison de Modes de Paris, par le Navire français *Nicolas Cesard*, un magnifique assortiment de Chapeaux, Crêpe et Paille de riz garnis de blonde riche, Coiffures et Bouquets en Fleurs superfines variées, avec blondes et dentelles, Robes en Tarlatane blanche, brodée, cristallisée, etc.

Il invite les Dames de Batavia à honorer sa maison d'une visite. (990)

Geraffineerde Suiker No. 1 en 2,

alle soorten Siropen, Bonbons, Bitterkoekjes, Pastilles, enz. enz.

(929) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

TE KOOP Een huisje op Petapahan bij den Heer *Reyckmans*, Père. (970)

BANK-ACTIEN TE KOOP,

te bevragen bij

(930) Th. F. SCHILL, qq.

TE KOOP of TEHUUR

Het Huis in de Gang Boentoeng, Koningsplein, thans bewoond door den heer *Paterson*. Te bevragen bij

(984) JOHN PRYCE & Co.

TE KOOP of TEHUUR

Een Huis op Kramat, te bevragen bij

(949) J. R. KLEIJN, Notaris.

TEHUUR Een Huis te Petodjo (Gang Chaulan No. 20). Informatien bij

(933) E. CHAULAN of E. WIJSS.

Voortdurend zijn, tegen behoorlijke zekerheid,

GELDEN IN LEEN te bekomen

bij

(932) REIJNST & VINJU.

Maatschappij van Toonkunst.

De Ondergeteekende heeft de eer ter kennis van Heeren Leden te brengen, dat het tegen aanstaanden Woensdag den 14 dezer aangekondigde Concert **is Uitgesteld tot Dingsdag den 20 dezer.**

De eerste Repetitie blijft bepaald op Zondag den 11 dezer, des morgens ten 10½ ure, in het lokaal van den Schouwburg.

De Secretaris,

(988) C. VRIESENDORP.

Batavia, 10 *Mei* 1856.

De ondergeteekende berigt aan de ingezetenen van Buitenzorg dat hij de eerste Maandag van iedere maand te Buitenzorg voor zijne toko vendutie zal houden van commissiegoederen, wordende diegene verzocht, welke daarop goederen wenschen te doen verkoopen, dezelve vóór acht ure des morgens te doen bezorgen.

Tevens belast hij zich met het dirigeren van venduties.

(969) P. SCHREUDER.

Buitenzorg 8 *Mei* 1856.

De ondergeteekende berigt dat zijne toko's te Buitenzorg en Tjandjoer weder geopend zijn en beveelt zich in de gunst van het publiek.

(968) P. SCHREUDER.

Tjandjoer, 7 *Mei* 1856.

De alhier kanterende firma *W. Kuypers & Kompagnie* is heden met onderling genoegen ontbonden. De zaken zullen evenwel door *W. Kuypers* op eigen naam en voor eigen rekening worden voortgezet.

W. KUYPERS.

(960) T. A. A. VISSCHER VAN GAASBEEK.

Batavia, 6 *Mei* 1856.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

Receptie in den 3den Graad op Donderdag den 15 Mei 1856 des avonds ten 7½ ure.

De 2de Secretaris der Loge,

(975) D. JANNETTE WALEN.

Aan Vrij Metselaren in Nederlandsch-Indië wordt bekend gemaakt, dat door de Loge *de Ster in het Oosten* te *Batavia*, voor den opbouw van een nieuwe Loge Gebouw, is geopend eene Negotiatie groot *f* 40.000 in blanco aandeelen van *f* 100:— rentende 4 ten honderd s'jaars, met jaarlijksche aflossing van minstens door het lot aan te wijzene aandeelen, en dat de gelegenheid tot deelname openstaat tot ultimo Junij e. k. bij de Heeren *H. E. Lavert* te Batavia, Jhr. *P. Druyvestein* te Samarang. *H. L. Rademaker* te Soerabaya, bij wien op franco aanvrage de voorwaarden der Negotiatie met daartoe behoorende inteekenlijsten te bekomen, zijn en in wier handen ook de storting van het bedrag der genomene aandeelen, tegen uitreiking derzelve en de daarbij behoorende coupons, zal moeten geschieden vóór of uiterlijk op ultimo Julij 1856.

Namens de Loge voornoemd

De Secretaris

(966) KELLER.

Batavia, 9 *Mei* 1856.

Verloren

»Een boekje, inhoudende notitiën, en een monstertje laken, tegen belooning te bezorgen bij *van Dorp*.

(974)

Een Opziener

wordt spoedig verlangd bij eene landelijke onderneming in de Residentie Cheribon. Franco brieven onder letter U bij den heer *M. Blok* te Cheribon. (97[illegible])

Le soussigné a l'honneur de prévenir M. M. les marchands, et autres personnes, de ne rien donner à qui que ce soit, sans un bon revêtu de sa signature, car il y aurait refus de payement de sa part.

(991) L. G. CRESSONNIER.

Batavia, *le* 10 *Mai* 1856.

Bij acte d.d. 25 April jl., gepasseerd voor den notaris *J. R. Kleijn* en getuigen, is tusschen *Marc Clement Chama* en *Charles Sigisbert Wolff*, kooplieden, wonende te Batavia, eene associatie aangegaan tot het drijven van den handel in het algemeen en het voortzetten der Banketbakkerij etc., onder de reeds bestaande firma *Chama, Laugier & Esmiol*, welke associatie is aangegaan voor vijf jaren en na dien tijd onbepaald zal voortduren, eindigende dezelve echter met het overlijden van een der deelgenooten.

Alleen *C. S. Wolff* zal voor de Vennootschap teekenen en namens haar verbindtenissen aangaan, doch voor geldleeningen zal de handteekening der beide Vennooten worden vereischt. (9[illegible])

Bij de reorganisatie van hun Handelshuis nemen ondergeteekenden de vrijheid zich in het tot hiertoe ruimschoots genoten vertrouwen van het Publiek op nieuw aan te bevelen. De heer *Chama*, thans niet meer belast met de administratie der handelszaken, zal zich geheel aan de uitvoering van orders, de Pastei- en Banketbakkerij betreffende, kunnen toewijden, en zal daarin door kundige helpers worden ter zijde gestaan. Aan alle bestellingen zal met den meesten spoed, met groote sorgvuldigheid en tegen zeer billijke prijzen worden gevolg gegeven.

Tarieven op aanvrage verkrijgbaar.

(927) CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

De O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente (Kantoor Batavia) berigt aan belanghebbenden, dat zij door de *Maatschappij de Atlas* gemagtigd is tot het aannemen en uitvoeren van bestellingen van Stoom en andere Werktuigen van allerlei aard, luchtledige en andere *Kookpannen*, *Suikermolens*, *Centrifugen*, ijzeren *Bezinkbakken* van binnen vernist, enz. enz., zullende de tweede ondergeteekende zich blijven belasten met het optigt der opstelling der uit te komen *Machinerièn*, totdat daartoe iemand zal zijn aangesteld.

De O. I. Maatschappij voornoemd

(931) T. H. ZIMMERMAN, Adm.

V. J. VAN DOLDER, Adm.

---

dat gij eervol en zonder verdere stoornis in het vaderland kunt terugkeeren. Deze burgerkleeding en deze pas zullen u voor aanhouding vrijwaren en uwe vlugt gemakkelijker maken. Breng hier geene zwarigheden tegen in. De generaal begeert het zoo, en in diens wil moet gij de begeerte van een teeder minnend vader eerbiedigen. God bescherme u — vaarwel!" De adjudant verwijderde zich.

De zelfmoordenaar, die zich moedwillig in het water stort, tracht, als de dood hem aangrijnst, zijn leven te redden. De ongeneeslijke lijder, die zijn dood voor oogen ziet, en die weet, dat deze alléén hem van een langdurig lijden kan bevrijden, beproeft evenwel vol hoop en vertrouwen de laatste reddingsmiddelen. Waarom zou dan in Werner's borst de liefde tot het leven niet op nieuw met volle kracht ontwaakt zijn, ofschoon hij met mannelijke vastberadenheid zijn besluit genomen had? Hij dankte de Voorzienigheid voor den gelukkigen en zonderlingen ommekeer van zijn lot, en vertrouwde zich met moed aan Hare verdere hoede. Toen de torenklok het aangewezen uur deed hooren, deed hij, gelijk de adjudant hem gelast had, en kwam, door middel van den ladder, gelukkig uit de gevangenis. De poort werd zonder eenige zwarigheid door de schildwacht voor hem geopend. Daarop vermeed hij den grooten weg, ten einde zich zoo ver als doenlijk was van de legers verwijderd te houden, en bereikte langs omwegen, zonder eene enkele gevaarlijke ontmoeting gehad te hebben, binnen veertien dagen de vijandelijke hoofdstad.

Het allereerst vervoegde hij zich bij den koopman Rost; want zijn gereed geld was tot op eenige stuivers na verteerd, en hij kende niemand anders in de groote residentie, bij wien hij hulp zou hebben kunnen vragen. Maar wie beschrijft zijn schrik, toen hij dáár vernam, dat de koopman, op wien zijne wissels waren getrokken, eene maand geleden een aanzienlijk bankroet gemaakt had, en thans gegijzeld was. Wat zou de arme voortvlugtige nu in die groote, onbekende stad aanvangen? Hij wandelde somber en geheel ter neêr geslagen door zijn drukkenden kommer langs de straten, zonder acht te slaan op de prachtige gebouwen en het gewoel der menschen rondom hem. Zoo kwam hij op het plein, waar juist de wachtparade optrok. Hij stond tegen een boom te leunen, om naar de krijgsmuzijk te luisteren, die zoo vaak zijn heldenmoed had aangevuurd, en die hem ook thans zijn rampspoed voor een oogenblik deed vergeten. Een geruimen tijd was hij in stilte gadegeslagen door een officier van hoogen rang. Eindelijk klopte deze Werner op den schouder, en zeide:

»Zoo mijn geheugen mij niet bedriegt, is het niet voor den eersten keer, dat ik u zie, en ik geloof zelfs, dat wij goede bekenden geweest zijn."

»Zoo ver ik weet, niet," antwoordde Werner kort[illegible]

»O ja, nu weet ik het zeker," ging de ander voort, »en het wordt mij ieder oogenblik duidelijker. Stondt gij, ongeveer drie jaren geleden, niet bij het v[illegible] korps van M....?"

»Ja."

»Nu, dan is er geen twijfel meer aan. Gij zijt [illegible] officier, die destijds gevangenen begeleidde, waaronder ook ik mij bevond. Ik had in het gevecht eene li[illegible] wond bekomen, die echter onder weg gevaarlijker we[illegible] Hij, die uw voorganger was geweest om het transport ter plaatse zijner bestemming te brengen, was een [illegible] gevoelig mensch, die ons erger behandelde dan [illegible] redelooze vee. Hij toonde geen medelijden met m[illegible] hoewel de pijn mij belette voort te gaan, maar [illegible] mij met de kolf van het geweer in den rug stoot[illegible] om mij voort te drijven. Toen naamt gij het be[illegible] over; mijne wond werd onderzocht en verbonden; [illegible] kreeg eene plaats op een wagen, en zoo bereikten [illegible] onze bestemming. Gij zelf vroegt mij dikwijls hoe [illegible] mij ging, en trachttet mijn hard lot zoo veel [illegible] doenlijk was te verzachten. O! ik heb dien tijd [illegible] vergeten; uwe edele, menschlievende trekken zijn [illegible] in mijn hart geprent. Hoe komt gij hier? wat [illegible] overkomen?"

Werner verhaalde wat er met hem in den l[illegible] dagen was gebeurd, en verzweeg hem niet, in [illegible]

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Vendredi, 16 Mai 1856.

Pour les Débuts de Mademoiselle BERGER.

Les trois premiers actes du

BARBIER
DE
SEVILLE.

Prix des Places pour Messieurs et Dames Abonnés:

Un Cavalier *f* 4. Une Dame *f* 4. Un Officier jusqu'au grade de Capitaine inclusivement *f* 2.

Pour les Personnes non Abonnées.

Un Cavalier *f* 5. Une Dame *f* 5. Un Officier jusqu'au grade de Capitaine inclusivement *f* 3. Un Enfant *f* 2.

Le Spectacle commencera à 7 **heures** précises.

(992)

Boekhandel *Lange & Co.*

Ontvangen een allerkeurigst factuur diverse papieren, waaronder bijzonder uitmunten: deugdzaam propatria papier, van mindere en extra superieure kwaliteiten, duurzaam in het gebruik, dezelfde gelinieerd, groot en klein mediaan schrijf, — roijal, superroijal en imperiaal soorten, extra fraai Kardoes en Oliphants blaauw, post en billetpapier in verschillend genre en moderne soorten, als: Zwaar en minder zwaar wit en azuré velijn, papier vergé, papier Marion, papier Hortense, Cream laid en blue laid note-papier; vele soorten papier de luxe enz., alles met daarbij passende enveloppen.

Voorts is ontpakt een nieuw ontvangen assortiment hoenen, porceleinen en andere kantoor- en tafelinktkokers, presse-papiers, etui de plumes, porteplumes enz: alles van nieuw en elegant fabrikaat en geschikt voor Cadeaux.

(977)

Photographie.

Portretten zonder overwerking, als onveranderlijk gewaarborgd, 2 exemplaren voor *f* 25. Gelegenheid tot vervaardiging dagelijks des morgens van 9 tot 12 ure,

bij A. F. LECOUTEUX,
op *Noordwijk*.

P. S. Mede bij hem tegen contante betaling te verkrijgen allerlei soorten van Lijsten en passespartout, ten spoedigste af te leveren. (943)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen Mevrouw de weduwe *M. Laguier*, geb. *Chauvineau*, gelieven binnen den tijd van zes weken aangifte of betaling te doen aan

de Executeuren testamentair,

(951) E. CHAULAN.
P. LAGNIER.

BATAVIA, 29 *April* 1856.

WARNASARIE.

Indisch Jaarboekje voor 1857,

De ondergeteekende noodigt alle letterkundigen in deze gewesten, beleefd doch dringend, uit, hunne bijdragen voor dat Jaarboekje, vóór of uiterlijk op den 1sten Julij aanstaande, aan het adres van de heeren *Lange & Co.* te Batavia, te willen toezenden.

De Redacteur van Warnasarie,

(939) Mr. L. J. A. TOLLENS.

BATAVIA, 6 *Mei* 1855.

SMALKANDER-BOUSSOLES

van 't fijnste fabrikaat. **Meetsnoeren** van 10 meters, **Ivoren dubbele Palmen, Passers, Trekpennen, Fijne Instrumentdoozen,** pas ontvangen en te bekomen bij

(956) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

VERTREKKENDE PERSONEN.

F. Göring verlaat Java voor eenigen tijd. (934)

Van Haren Noman & Kolff, te Batavia.

GRAPPIGE BOEKEN

voor Oud en voor Jong.

Het Grappige Boek. Magazijn van anecdoten en aardigheden, *f* 2.
Nooit bekeken Museum van mijnheer Fouille-tout, *f* 1.
Charivari. Humor en Satire voor blijgeestigen en nietblijgeestigen, *f* 1.50.
De kleine Spotvogel, of Houd op ik zou mij ziek lagchen, *f* 1.
De vrouw naar het leven geteekend, een geschenk voor alle vrouwenhaters, *f* 1.
Almanak voor Hollandsche blijgeestigen voor 1856, *f* 2.
Geïllustreerde Almanak voor 1856 *f* 2.
Het kabinet van oudheden en rariteiten, door Spiritus Asper, *f* 1.
De nieuwe rarekiek, vertoonende de belegering van Sebastopol en andere fraaije zaken, *f* 1.50.
Sannetje, Eene week in dienst van de eerzame weduwe *Rimpel*, *f* 1.50.
Het Tooverboek van een kaartspeler, 125 kunstjes met de kaart, *f* 1.50.
W. J. van Zeggelen, Keur van scherts en luim uit Nederlandsche dichters, *f* 5.
Idem, Hoofd en hart. Dichtluimen, *f* 3.
W. Messchert, De gouden bruiloft, *f* 2.

Voor de Jeugd.

Een aardig prentenboek met leerzame vertellingen.
Een nieuw Idem idem.
De geschiedenis van mijnheer Kardoes en mejufvrouw Muizenschrik.
J. J. A. Gouverneur, Fabelen en Gedichtjes voor kinderen.
Idem, Vertellingen bij moeders schoot.
Idem, Hoe langer hoe liever,
Idem, Het laatste boekje.

Ieder ad *f* 2 per stuk.

Mede verkrijgbaar bij onze Firma te Samarang.

(955)

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang**, op den 5, 15 en 25 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia**, op den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

(963) MACLAINE, WATSON & Co.

Het vertrek van het stoomschip **Makassar**, via *Samarang* naar *Soerabaya*, is bepaald op den 15den dezer, om van daar, na aankomst der verwacht wordende landmail de reis naar *Makassar* en de *Molukkos* te vervolgen. Voor vracht en passage adressere men zich aan

De Agenten,

(950) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 6 *Mei* 1856.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het Ned schip **Cornelis Gips** Kapt. *P. D. H. B. de Haan*, hebbende uitmuntende inrigtingen tot den overvoer van passagiers. Het vertrek dezer bodem zal direct van hier plaats vinden in het laatst van de volgende maand.

Nadere informatien zijn te bekomen te Sourabaya bij de Heeren *Fraser Eaton & Co.* en hier bij

de Agenten,

(985) B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Ned. fregatschip **Pieter Cornelisz. 't Hooft**, kapitein *N. Koens*, hebbende uitmuntende inrigtingen tot den overvoer van Passagiers, om tegen het laatst der volgende maand van hier te vertrekken.

Informatiën zijn te bekomen te Soerabaya bij de heeren *Fraser, Eaton & Co.*, te Samarang en hier bij

de firma,

(986) B. KOPERSMIT & Co.

BOEKHANDEL: LANGE & Co.

Van de pers gekomen een verbeterde en met vele nieuwe recepten vermeerderde vierde druk van het Maleisch Keukenboek *Kitab Masak Masakan India*, alsnu getiteld:

KOKKIE BITJA,

ataw

Kitab Masak Masakan India,

jang baharoe dan sempoerna, jang didalamnja terseboet bagimana orang-orang sediaken segala roepa-roepa makanan, manisan, atjaran, sambalan dan ijs, oleh Nonna Cornelia.

(976) Prijs *f* 3.— Franco per post *f* 4.—

---

groote voorliefde had bij zich bevond.

„Dat alles kan u niet helpen," zeide de officier; „uit de betrekking waarin ik sta, kan u van nut zijn. Neem dienst bij ons leger — uw vaderland heeft u ondankbaar behandeld; doe even als Coriolanus, en laat blijken, wat het in u verloren heeft. Er wordt juist een vrijkorps opgerigt; hij, die er tot chef over is benoemd, is mijn vriend; hij heeft mannen noodig, die kundig en dapper zijn, en die beide eigenschappen bezit gij zeker. Zoo gij van uwe kundigheden eene proef aflegt, zal hij u zonder twijfel eene goede aanstelling geven. Bij ons leger is het gemakkelijker bevordering te maken, dan bij dat, hetwelk u heeft verstooten; want hier wordt verdienste alléén bevordering geschonken. Hoe is uw naam? Dien heb ik destijds niet gehoord."

Werner oordeelde het niet raadzaam, hier denzelfden naam te dragen als in zijn vaderland; hij zeide, dat hij „Boschwild" heette.

„Welaan!" hernam de officier, „ga nu mede naar mijne kamer, neem mijn voorstel tot morgen in beraad, en laat mij dan verder zorgen."

Welke andere keus bleef Werner nog overig? Had hij van den koopman Rost het voorschot ontvangen, dat zijn generaal voor hem bestemd had; hij zou in taille afzondering betere tijden afgewacht hebben; maar nu moest hij een stap doen, dien hij anders nooit zou goedgekeurd hebben.

Hij onderging een examen, en werd terstond tot kapitein benoemd bij het pas opgerigte vrijkorps; hij kwam spoedig in de gelegenheid om zijn moed en bekwaamheid op het slagveld aan den dag te leggen, en daardoor rees hij meer en meer in de achting van zijn kommandant. Thans zou hij gelukkig en tevreden zijn geweest in zijne betrekking, zoo niet een onuitsprekelijk verlangen naar zijne beminde, dat meer en meer in zijn hart ontwaakte, en de onzekerheid, of hij haar ooit zou wederzien en bezitten, zijn gemoed met diepe neêrslagtigheid had vervuld. Dikwijls werd hij door angst en gevoel van afscheid bemagtigd, als hij dacht aan de voorspelling van den ouden Joods, die hij dikwijls maal, en telkens vreeselijker, was vervuld geworden. Hij kon de verborgen vrees voor den vijanden verjaardag van dat noodlottig voorval, hoeveel moeite hij daartoe ook aanwendde, niet onderdrukken, die hoe meer die dag naderde, des te heviger werd.

Het was destijds juist wapenstilstand. Het vrijkorps, waarbij Werner diende, lag met nog een ander regiment in eene landstad. Werner had besloten, op den ongelukkigen dag, volstrekt zijne kamer niet te verlaten. Des avonds te voren ging hij echter, om een ander daardoor genoegen te doen, naar een koffijhuis. Ofschoon hij self nu niet medespeelde, omdat hij duidelijk zijne ongelukkige kans daarin voorzag, kon hij niet nalaten toeschouwer te zijn van deze zoo gevaarlijke bezigheid. Onder de spelenden was een jong man, die waarschijnlijk dien avond voor het eerst zijn geluk met de kaart beproefde en, juist in de regte handen scheen gevallen te zijn, om voor zijn geheele leven er tegen gewaarschuwd te worden, want tegenover hem zat een officier, een speler van beroep, die goed de kunst verstond om den onbedrevene het geld uit den zak te lokken, want dikwijls liet hij hem met opzet eene kleinigheid winnen, opdat hij, door zijn schijnbaar goed geluk verleid, later des te grootere sommen gelds zou verliezen. Werner, aan wiens scherpziend oog de onregtmatige middelen niet ontgingen, die de valsche speler aanwendde om langzamerhand zich van het geld van den oningewijde meester te maken, had medelijden met den ligtzinnigen jongeling en besloot hem te waarschuwen. De officier had juist door eene valsche streek een aardigen buit gemaakt, en de onervaren jongman was voornemens zijnen verloren zet te verdubbelen, toen Werner hem op den schouder tikte en zacht toefluisterde:

„Houd op met spelen; gij kunt hier geen enkelen gelukkigen trek doen, al schudde vrouw Fortuin zelve de kaart."

(*Wordt vervolgd*).

BATAVIA.

Den 5den dezer waren des middags ten 4 ure drie Inlanders aan het strand bij den mond der rivier Ankee bezig met het zetten van een Sero, toen zij digt bij hen een grooten kaaiman ontwaarden. „Apa loe trada lihat toekan djaga laut?'' vroeg een hunner aan den digt bij hem staanden. „Trâ mengapa,'' antwoordde deze; goewa trada berdosa samadia'' doch naauwelijks had hij deze woorden geuit of, terwijl hij zich bukte om een staak van de Sero vast te binden, de kaaiman schoot op hem toe, pakte hem bij de keel en verdween met hem in zee. Toevallig kwamen twee dagen daarna twee heeren van Batavia, liefhebbers van de jagt, daar ter plaatse om op kaaimannen te schieten, doch het oogenblik van den dag daartoe nog niet gunstig achtende, begaven zij zich in eene kleine praauw, vergezeld door een Chinees, op zee, om op zeeganzen te jagen. Naauw waren zij van het strand afgestoken of zij zagen een kaaiman digt bij hen, langer dan het vaartuig, waarin zij zich bevonden. Dadelijk besloten zij dat dier tot op een of twee vadem te naderen en hunne tweeloops geweren te gelijk op hem af te schieten. Zoo gezegd zoo gedaan. De kaaiman ontving die laag en werd blijkbaar gewond, te oordeelen naar het bloed, dat de zee rood verwde. Hij dook echter en kwam eenige oogenblikken later weder boven, doch kreeg weder een gelijke laag van de jagers, die intusschen hunne geweren hadden kunnen laden. Op nieuw begaf de kaaiman zich onder water, doch verscheen ten derde male op de oppervlakte, waarop zij drie schoten op hem losten. Nu kwam het den jagers voor als of hij zich omkeerde en, doodelijk getroffen, uitgestrekt op de baren dreef. Zij roeiden er op af en vonden...... eerst het hoofd en daarna het bovenlijf van het reeds tot ontbinding overgegane lijk van den, twee dagen vroeger verslonden Inlander, die door den kaaiman waren uitgebraakt. De beenen ontbraken en het roofdier was in zee verdwenen. De fel opstekende wind verhinderde de jagers hem verder in zee te vervolgen, waarna zij het lijk op sleeptouw namen en aan de naastbestaanden ter begraving overgaven.

— Op den 7den dezer des morgens ten $1/2$11 ure, ging een Inlandsch jongetje Naipan genaamd, baden in de rivier van Goenong Saharie, even benedenwaarts van de brug van Weltevreden, wanneer men langs den schouwburg naar Goenong Saharie gaat. De sterke stroom door twee uitwateringen bij die brug te weeg gebragt, sleepte het jongetje mede, en hij zonk. Een praauwvoerder bragt het kind weder boven water, doch schijnbaar dood. Met genoegen vernemen wij dat spoedig aangebragte hulp hetzelve weder tot het leven heeft gebragt.

— Gisteren avond had in den Franschen Schouwburg het debut van Mevrouw Ghymers, eerste chanteuse, onlangs uit Frankrijk alhier aangekomen, plaats en wel in de rol van Leonor, in de opera *La Favorite*. Ten volle opregt in onze kritiek, moeten wij erkennen dat Mevrouw Ghymers als zangeres en tooneelspeelster zeer schoone talenten bezit. Hare mezzo soprano stem bekoort, trekt aan, was melodieus en zuiver en deed zich in de quatuors en de sextuors boven alle anderen en boven de muzijk uit hooren op een verhevene wijze, die aantoonde dat zij hare kunst kent en de kracht harer schoone stem, naar gelang de verscheidenheden van haar spel het vorderen, weet te beheerschen. Maar wij moeten het ook zeggen, dat haar gebrek aan vertrouwen in zich zelve, hare zigtbare bedeesdheid den goeden uitslag van haar debut veel nadeel hebben toegebragt. Wij hadden haar in de algemeene repetitie gehoord en bewonderd. Toen lag zij meer vrijmoedigheid en bekwaamheid aan den dag, die ons voor den avond van gisteren veel deden hopen. Waartoe die bedeesdheid tegen over een publiek, bekend als niet te veel vergend en schoone talenten wetende te waarderen, een publiek dat zich zoo dikwijls heeft moeten vergenoegen met talenten, verre beneden die van Mevrouw Ghymers? Wij begrijpen het niet, doch hebben met genoegen ontwaard, dat de eerste toejuichingen door het talrijk publiek van gisteren haar geschonken en die ten volle verdiend waren, zeer veel invloed uitgeoefend hebben op haren zang, vooral in de 3de en 4de bedrijven, waarin zij hare aria's op een waarlijk bewonderenswaardige wijze heeft voorgedragen, welke de toejuichingen deden vernieuwen. Dit doet ons vertrouwen, dat mevrouw Ghymers slechts eenigzins meer gewoon behoeft te zijn aan ons tooneel en ons publiek, om ten volle hare bekoorlijke talenten, die weldra, wij durven het voorzeggen, het sieraad en genoegen van het Fransche Tooneel zullen uitmaken, te ontwikkelen.

De acteurs, die de voornaamste rollen in *La Favorite* hebben voorgedragen, zullen ons wel verschoonen, dat wij ons heden bij onze taak, het beoordeelen van de debutante bepalen. In allen geval zouden wij niet dan loftuitingen kunnen uiten, daar ieder hunner zijne rol op een genoegen gevende wijze heeft vervuld.

Onze lezers zullen zich wel onze wenschen herinneren, ter gelegenheid der inwijding van de nieuwe gordijn van ons tooneel. Welnu, die wenschen beginnen zich te verwezenlijken, en de nieuwe decoratie in de eerste acte, het inwendige eens kloosters voorstellende, heeft ons nogmaals de ware verdiensten van den heer *van Kinsbergen* als tooneelschilder doen kennen.

— Op heden is Z. M. stoomschip *Amsterdam* van hier naar Singapore gestoomd, met het doel, om Z. E. den nieuw benoemden gouverneur generaal van daar af te halen en naar Batavia over te voeren.

— In ons nommer van den 3den dezer, vermeldden wij bereids de ontmoeting van Z. M. stoomschip *Amsterdam* met eenige zeerooverspraauwen, en deden alstoen de belofte, onzen lezers spoedig eenige nadere mededeelingen daaromtrent te doen. Wij vinden ons daartoe nu in staat gesteld door de mededeeling van het navolgende relaas, in de *Javasche Courant* van heden voorkomende.

Het stoomschip *Amsterdam*, onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee *A. A. de Vries*, verliet op den 26sten Februarij ll. de reede van Batavia, met het doel om, ter opsporing van zeeroovers, over Makassar naar de daarbij zuidoostelijk liggende eilanden te stevenen, vervolgens door de Boetonpassage langs de oostkust van Celebes naar Amboina, en daarna om de noordwest naar de golf van Tomini te stoomen, om over Gorong-Tallo, Kema en Menado, door de staart Makassar naar de vlag terug te keeren.

Na op den 27sten Februarij ll. te Makassar te zijn aangekomen, werd die plaats op den 8sten Maart daaraanvolgende weder verlaten.

In den namiddag van dien dag liep men de Malasserbaai binnen; en na die naauwkeurig onderzocht te hebben ankerde men op den 10den Maart te Saleijer.

Van den gezaghebber aldaar, zoomede van verschillende inlandsche hoofden vernomen zijnde dat er zich vermoedelijk eenige rooverspraauwen te Tanna Djampea ophielden en dat de beruchte kapitein *Massir* zich in de wateren van Boeton, welligt in de Dwaalbaai ophield, werd op den 12den daaraanvolgende het anker geligt en Saleijer verlaten.

Onder stoom zijnde, ontmoette men al spoedig de kruisbooten, die bestemd waren om mede op zeeroovers te kruisen, doch op welke men te Saleijer, tot bespoediging der zaak, niet langer had kunnen wachten.

Deze op sleep genomen hebbende, stoomde men langzaam langs het eiland Tamboelangan naar Tanah Djampea, ten einde den volgenden morgen tegen den dageraad onverwacht daar te zijn, hetgeen op den 13 Maart plaats vond toen men de zoogenaamde Rooversbaai regtstreeks binnen stoomde.

Eene gewapende sloep naar wal gezonden zijnde om het terrein te onderzoeken, kwam met het berigt aan boord terug, dat hoegenaamd geene sporen van vaartuigen noch huizen te vinden waren, en alles aantoonde dat in geruimen tijd daar geen menschen waren geweest.

Hierop werd de togt vervolgd naar Kallao en Boneratte en tusschen deze eilanden doorgestoomd; doch toonde alles ook daar aan, dat niets dan vreedzame bewoners zich in de kampong, aan beide zijden gelegen, ophielden; waarom besloten werd de koers naar Kalatoea te vervolgen, om even als te Tanna Djampea, dat eiland met zons opgang onverwacht te bezoeken.

Dit had den 14den Maart plaats; doch het bleek echter ten duidelijkste dat ook daar in de laatste maanden zich geene zeeroovers hadden opgehouden; hetgeen trouwens na de geduchte slagen, welke zij aldaar bij herhaling ondervonden hebben, geene bevreemding baarde.

Alsnu koers om de noord zettende, liep de *Amsterdam* op den 16den Maart de Boetonpassage door en Dwaalbaai binnen.

Hier zag men een twintigtal praauwen digt te[gen] den wal liggen, en in het vermoeden het zeeroo[vers] waren, stoomde men met volle kracht daarop aan [en] bragt ze onder het bereik van het geschut, doch [na]derbij komende, ontdekte men dat het handelpraauw[en] waren, van passen door den sultan van Boeton a[f]geven voorzien.

Omtrent zeeroovers hadden de opvarenden dier pra[au]wen, zoo zij voorgaven, niets vernomen.

Ten overvloede werd aan den wal een naauwken[rig] onderzoek gedaan; doch de overtuiging verkregen [dat] er zich daar geene roovers ophielden of daarvan [iets] bekend was.

Den volgenden dag werd die baai verlaten en ko[ers] gesteld langs de kust tot benoorden het eiland Wowo[ni] en nergens verdachte vaartuigen ontmoetende, naar Am[]boina gestevend, welke plaats men den 21sten Maa[rt] bereikte.

Na aldaar eenige dagen vertoefd te hebben tot h[et] aanvullen van het kolen- en waterruim, victualien enz., werd op den 30 op nieuw het anker geligt, k[oer]sende door straat Manipa naar en digt langs de Xulla eilanden om de west, en vervolgens om de noord lan[gs] den Celebeswal, de golf van Tomini binnen; kruisend[e] hier langs de Schilpad-eilanden, en vervolgens op de[n] 4 April tot in de rivier van Gorontalo.

Aldaar werd van een inlandsch hoofd, die met een praaisloep aan boord kwam, vernomen dat te di[e] plaatse niets van zeeroovers bekend was, ten gevolg[e] van welk berigt de Amsterdam den togt naar Kem[a] voortzette en daar den 5 April aankwam. Was de to[gt] van het stoomschip tot hier toe door geene bijzonder[e] ontmoetingen gekenmerkt, thans ter reede Kema lig[]gende, kreeg men daar in den avond van den 9 Apri[l] ll. de belangrijke tijding, dat zich in die wateren eenige rooversvaartuigen ophielden, en dat voor een paar dagen, niet ver van Amoerang rooverspraauwen waren gezien, die uit de nabijheid van die plaats een elftal menschen hadden weggevoerd.

Hierop werd besloten, om geen oogenblik tijd t[e] verliezen, in den vroegen morgen van den volgende[n] dag Kema te verlaten. Door straat Lembeh, digt lang[s] de noordoostkust van Celebes naar Tanjong Sobisa[] koersende, ontdekte men omstreeks ten 10 ure in de[n] voormiddag, digt onder genoemden hoek, successivelijk een zestal lange praauwen, zeilende en roeijende.

Met volle kracht ommiddelijk naar hen toehoudende, verkende men ze weldra voor sterk bemande roovers vaartuigen, en ontwaarde, naderbij komende, dat zij hunne zeilen geborgen en de sampangs over boord aan de golven prijs gegeven hebbende, met wanhopige inspanning naar den zeer klipachtigen wal, waar ook eenige branding stond, toeroeiden en tevens trachtten zich te verspreiden. Dezelve de pas aftesnijden en o[p] zee te brengen was niet mogelijk.

Het kwam er nu op aan, zonder het stoomschip i[n] gevaar van aan den grond te raken bloottestellen, de praauwen tusschen de Amsterdam en den wal, onde[r] bereik van het geschut te brengen, hetgeen, beginnende met de grootste, zich aan het hoofd der kolonne bevindende praauw volkomen gelukte.

Een roepen en wenken aan deze om zich overtegeven werd onbegrijpelijk [illegible] beantwoord, waarop door de Amsterdam met vijf zware stukken, waaronder de 80 en 60 ponders, geladen met kartetsen, vuur werd gegeven. Alle schoten raak zijnde, zag men de praauw nabij de klippen zinken, terwijl de overgeblevene verdunde bemanning zich met zwemmen naar den wal trachtte te redden.

Onmiddelijk werd hierna op de tweede praauw aangehouden en werd deze met hetzelfde succes en op dezelfde wijze begroet, terwijl, even als op de eerste, zich de overgeblevenen al zwemmende naar den wal begaven; zijnde het niet twijfelachtig dat op deze beide vaartuigen een aantal gesneuvelden en gekwetsten moesten zijn.

Intusschen haddan twee der overigen, no. 3 en 4, den tijd gehad om elders tegen den wal, zoo zij vermeenden buiten bereik van het gevreesde geschut, zich te kunnen redden. Men kon hen echter genoegzaam naderen, en na eenige schoten met kartetsen en kogels, sprong ook de bemanning van deze twee praauwen over boord en trachtte, tegen de steile klippen openterende, hun leven te behouden. Aan redding van iets anders viel dan ook niet te denken.

Alsnu bleven nog twee praauwen over, die intusschen tijd en gelegenheid hadden gehad, om op een meer zandig gedeelte der kust tot op het strand te naderen, en ontwaarde men dat derzelver bemanning bezig was te debarkeren, in allerijl hunne wapens medenemende. Ook deze twee praauwen waren weldra onder het geschut van het stoomschip gebragt, en na weinige schoten met schroot daarop gedaan te hebben, zag men die door de opvarenden met spoed verlaten.

Hierop werd terstond de gewapende barkas van de *Amsterdam*, onder beveld van den luitenant-ter-zee 2de klasse jhr *H. K. F. A. van Raders*, en later nog eene gewapende sloep, onder bevel van den luitenant-ter zee 2de klasse *G. Bijl de Vroe*, tot het aan boord halen der twee laatstgenoemde praauwen naar den wal gezonden.

Deze officieren, zich met allen spoed derwaarts begevende, vonden daar een zevental gesneuvelden en vischten eenige zwemmende menschen op. Overgaande om de praauwen weder in vlot water te brengen, bleek aldra, dat zulks met een derzelve ondoenlijk was. De luitenant-ter-zee *van Raders* onderzocht met de gewapende bemanning der barkas een gedeelte van het nabij zijnde bosch; doch ontwarende dat het niet mogelijk was om de roovers zoo spoedig als zij, die door eene rivier diep binnen 's lands gevlugt waren, te achtervolgen, keerde hij naar het strand terug, ten einde de niet aftebrengen praauw geheel te vernielen.

De sloep, met de andere praauw op sleep, intusschen naar boord van het stoomschip teruggekeerd zijnde, werd spoedig door de barkas gevolgd.

Middelerwijl dat men met bovenvermelde verrigtingen bezig was, ontwaarde men dat de praauwen no. 3 en 4 welke, zoo men vermeende, alreeds door de bemanning waren verlaten, weder in beweging en roeijende waren, vermoedelijk op nieuw door de vlugtelingen bemand.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 10 Mei 1856, No. 38.

in de hoop dat, terwijl het stoomschip zich met no. 5 en 6 onledig hield, voor hen de gelegenheid bestond zich op die wijze te kunnen redden.

Hierop onmiddelijk naar deze toestoomende en alweder met schroot beschietende, zetten de roovers eene der praauwen tegen den wal op de klippen, in allerijl andermaal de vlugt nemende, terwijl de bemanning der andere (no. 4) over boord sprong om zwemmende het land te bereiken.

Drie der vlugtelingen, die op de *Amsterdam* aanhielden, werden door eene der sloepen van het stoomschip gered.

Alstoen werd eene sterk gewapende sloep, onder bevel van den luitenant-ter-zee 2de kl. *J. P. van Rossum*, tot onderzoek enz. naar deze twee laatstgenoemde vaartuigen (no. 3 en 4) afgezonden, en beiden achtereenvolgend aan boord gebragt; bevindende zich in de eene nog een gesneuveld rooverhoofd, en waren in beiden vele sporen van gekwetsten en verwoesting aanwezig.

Door de gezamenlijke sloepen werden in het geheel 12 menschen aan boord gebragt onder welke 1 roover en 11 geroofde menschen waren.

De laatsten verkeerden in eenen treurigen toestand, zij hadden stroppen om den hals geslagen, waren meerendeels geheel naakt en uitgehongerd. Vol dankbare aandoening vielen zij, luid snikkende, voor den bevelhebber van het stoomschip neder.

Onmiddelijk werden zij van hunne stroppen ontdaan, van de noodige kleedingstukken en in ruimen mate van voedsel voorzien, waardoor deze personen al spoedig hoogst gelukkig tot hen zelven kwamen. Den gekwetsten werd geneeskundige hulp verleend.

Bij ondervraging dezer geredde menschen, bleek het, dat de zes praauwen, waarvan het hoofd bemand was met omstreeks 80 en de overigen ieder met 50 à 60 koppen, allen gewapend met lange metalen lillas, geweren, pieken, krissen enz., afkomstig waren van *Solo* en onder bevel stonden van het beruchte hoofd der zeeroovers *Taub* of *Taup;* dat zij toen, eene maand geleden, van *Solo* vertrokken waren, en zich reeds van een 12tal vaartuigen hadden meester gemaakt, alsmede dat een belangrijk getal van de bemanning der praauwen door het geschut van het stoomschip was gesneuveld en gekwetst, en onder deze laatsten ook het bovengenoemden hoofd *Taub*, wiens onbegrensde stoutmoedigheid hem reeds jaren lang met een aantal praauwen van de *Solo*-eilanden binnen dezen archipel, al roovende en plunderende, tot in de *Moluksche* wateren deed doordringen, en nog immer aan de zoo dikwerf plaats gehad hebbende expeditiën heeft weten te ontkomen.

Na alzoo van de zes praauwen drie door het geschut vernield en de overigen aan boord gebragt te hebben, werd uit deze laatsten, alwat nog van eenige waarde was achtergelaten, overgenomen, waarna dezelven in den grond werden gekapt. Met deze verrigtingen was men tot 5 ure in den avond bezig, waarna de koers vervolgd werd door straat Banca naar Menado, ten einde aldaar den volgenden morgen tijdig te kunnen zijn om de elf uit slavernij verloste menschen, meerendeels in den omtrek dier plaats te huis behoorende, aftegeven.

Drie rooversvlaggen, eenige metalen lillas, geweren of buksen en andere wapenen, metalen gonggons enz., waren door ons op de roovers buit gemaakt.

Indien de mogelijkheid had bestaan om de rooverspraauwen allen op zee te brengen, dan zoude de buit welligt aanzienlijk zijn geweest; doch zoo als de omstandigheden zich voordeden, bleef er niets anders over, ten einde met spoed en klem te handelen, dan tot eene geheele vernieling der rooverspraauwen overtegaan.

Aan den resident te Menado werd van het voorgevallene kennis gegeven en verzocht, om alsnu van die zijde terstond maatregelen te nemen om de zich aan land gered hebbende roovers te doen achtervolgen.

De kruistogt langs de noord- en westkust van Celebes vervolgende, zonder eenige verdere ontmoeting met verdachte vaartuigen te hebben, liep de *Amsterdam* op den 17 April de reede van Makassar op.

Daar ter plaatse werd eenige dagen vertoefd tot het doen van eenige kleine herstellingen aan de machines enz., waarop de *Amsterdam* den 23 daaraanvolgende de terugreis naar Batavia aannam, en op den 29 April daar ter reede ankerde.

Afgescheiden van den gevoeligen slag den zeeroovers toegebragt, is door dezen kruistogt van de *Amsterdam* aan een nuttig doel beantwoord.

Het aandoen van verschillende plaatsen, het bekruisen van een belangrijk gedeelte van den Indischen archipel, waarbij dat groote en krachtige stoomschip immer zoo digt mogelijk onder den wal verscheen, zal zoorseker een goeden indruk hebben achter gelaten.

NEDERLAND.

Wij lezen in een particulier schrijven uit Madrid van 12 Febr.:

»Gisteren werd een zeer luisterrijk banket gegeven door den nederlandschen gezant, baron Sirtema de Grovestins, hetwelk met de tegenwoordigheid werd vereerd van den minister van oorlog, maarschalk O'Donnell, den minister van nijverheid en publieke werken, de gezanten van Frankrijk, Pruissen, Portugal, de Vereenigde Staten enz. en vele andere aanzienlijke staatslieden. De baron de Grovestins heeft bij deze gelegenheid, het woord rigtende tot den gedelegeerde van het comité der spaansche fondsenhouders, den heer Louis Drucker, een feestdronk uitgebragt op de welvaart en den bloei van Neêrlands hoofdstad, die door de aanwezigen gulhartig werd beantwoord.

»Volgens den briefschrijver, heeft de nederlandsche gezant zich; gedurende zijn langdurig verblijf in de spaansche hoofdstad, de algemeene achting in hooge mate te verworven, zoowel door het *savoir faire*, waarmede hij de waardigheid van zijn land handhaaft, als door den gemoedelijken ijver, waarmede hij, meer dan eenig ander der te Madrid gevestigde diplomaten, de belangen zijner landgenooten behartigt. De baron de Grovestins was dan ook de eenige vreemde minister, die op het laatste groote hofbal de eer mogt genieten, door de koningin ten dans te worden geroepen. De briefschrijver eindigt met de hoop uit te drukken, dat de krachtige ondersteuning van dien ervaren staatsman toch eindelijk de moeijelijke zending van den heer Drucker moge doen gelukken.''

s'Gravenhage 20 Febr. Gisteren middag heeft Z. Exc. de minister van staat de heer Rochussen, aan den nieuw benoemden gouverneur-generaal van Ned. Indië, den heer Pahud, een afscheids-diner aangeboden, dat o. a. vereerd werd met de tegenwoordigheid van Z. D. H. den hertog van Saxen-Weimar.

Hoorn, 23 Febr. Heden werd alhier gevanklijk binnengebragt een dienstmeisje van Edam, die, onder verdenking van eenige gouden ringen ontvreemd te hebben, bij het vertrek uit hare dienst, hare kist moest laten doorzoeken. Hare meesteres, die, zoo men zegt, zich met dit onderzoek belastte, vond daarin een pasgeboren kind in eenig goed gewikkeld, dat naar alle waarschijnlijkheid reeds eenigen tijd dood geweest is, als ook het vermiste goud. Hiervan aangifte gedaan zijnde, begaf de regtbank alhier zich terstond naar Edam, en zoo werd dan de dienstmaagd met het lijkje heden hier binnengebragt.

ENGELAND.

Londen, 11 Febr. De grond, waarop Pruissen van de conferentiën zou worden uitgesloten, is »zegt de *Press*'' dat het onzijdig was, en alzoo niet houdbaar bij gelegenheid van een congres, dat bestemd is om geschillen te vereffenen. Daarenboven is het een der voornaamste beginselen bij het sluiten van tractaten tot herstelling der europesche rust, om alle groote magten daaraan deel te doen nemen. »Doch behalve dit »zoo vervolgt het blad'' is de toelating van Pruissen zeer belangrijk met opzigt tot één gewigtig punt ons zelven betreffende.'' Pruissen is een protestantsche staat, en de eenige onder de groote magten van het vasteland, van wien Engeland deelneming en hulp verwachten kan ten behoeve van die belangen, welke haar het naast aan het harte liggen. De oorlog nam zijnen oorsprong in de wederzijdsche eischen der roomsche en grieksche kerken. De strijd was eerst om den sleutel van het H. Graf. Een der voornaamste pligten van het congres zal bestaan in de bescherming vast te stellen vóór de christen-onderdanen van de Porte. Daaronder bevinden zich grieken, roomschen en protestanten. Het behoort aan ons overgelaten te zijn, om te zorgen dat de protestantsche bevolking niet te kort gedaan wordt, en dat zij met betrekking tot voorregten, van welken aard ook, op dezelfde lijn geplaatst worden als de overige christenen in Turkije. De roomsche kerk zal vertegenwoordigd worden door Frankrijk, Oostenrijk en Sardinië. De twee eerstgenoemde mogendheden hebben besloten om de pauselijke hierarchie te schragen, en beider wenschen, om het roomsch overwigt in het oosten te verzekeren, maakt haar naauw en regtstreeksch verbond bij uitstek vreeswekkend, wanneer het uit dat oogpunt beschouwd wordt. Het wordt niet geëischt om beider bedoelingen te mistrouwen, of argwaan te voeden van eene nieuwe roomsche ligue (?); doch het is noodig dat dit rijk nimmer vergete, dat het protestantisme een deel van zijne politiek uitmaakt, en geen gelegenheid verzuime om zijne protestantsche bondgenootschappen te versterken. De vestiging van een protestantsch bisdom te Jeruzalem is een bewijs van den ernst en de opregtheid waarmede Pruissen bezield is, om met ons zamen te werken tot behartiging der protestantsche belangen in het oosten. Zullen wij nu door aan te dringen op zijne buitensluiting van het congres deel hebben aan de verzwakking van de protestantsche belangen, in een vergadering die over de godsdienstige kwestie beslissen en eenen gewigtigen invloed op het toekomstig lot van Europa uitoefenen zal?''

— De *Morning-Herald* berigt, dat de officieren van marine, die in dienst zijn, geene knevels meer mogen dragen in afwachting van den vrede.

Londen, 14 Febr. Gisteren gaf de lord mayor van Londen een feesmaal ter eere van den admiraal sir Lyons. De engelsche vlootvoogd roemde zeer de vloot en de bemanning die nimmer in een beteren toestand waren dan thans; alleen waren de meeste admiraals te oud. Hij betreurde zeer dat de oorlog geene gelegenheid tot een zeeslag gegeven had, doch verwachtte veel van de nieuw gebouwde batterijbooten.

Londen, 16 Febr. De *Press* gelooft dat de vrede *onvermijdelijk* is, doch tevens dat de moeijelijkheden, die hij verwachtte, zich thans beginnen zaam te pakken; dat zij een gevoel van angst en ernstige bezorgdheid in de hoogere engelsche kringen veroorzaken, en dat de toekomst bewolkt is.

— Volgens de *Press* heeft de fransche keizer een brief geschreven, vol verontwaardiging over het wantrouwen van Engeland jegens hem aan den dag gelegd, en waarin hij zijn gedrag en de beweegredenen daarvan openlegt. Hij zou daarin beweren, dat hij den vrede voorstaat alleen op grond van een juist begrepen politiek, en in de overtuiging dat eene wenschelijke schikking tot stand komen kan, doch dat hij nog meer dan den vrede de engelsche alliantie hoogschat.

— De afgeloopen week is zoowel in het politieke als in het financiële belangrijk geweest, en wel vooral in eerstgenoemd opzigt, daar het steeds duidelijker gebleken is, dat Engeland veeleer de hand geleend heeft in den krijg, waarin het zich liet wikkelen, tot verdrukking der europesche vrijheden dan tot bevordering van zijn liberaal stelsel, en gisteren avond was lord Palmerston zelfs niet in staat om te verklaren, dat onder de nieuwe turksche besluiten de afschaffing der doodstraf voor Muzelmannen, die het christelijk geloof omhelsden, behoorde. De minister scheen er als vergoeding bij te voegen, dat zulke veranderingen moeijelijk tot stand worden gebragt, want dat in andere rijken onderdanen om verwisseling van godsdienst vervolgd werden. Hoe onvoldoende het verledene zij, zoo levert de toekomst niet veel beter uitzigt op en schijnt er voor Engeland geene keus over te blijven dan niet in het parijsche congres voor de meerderheid te bukken en de plaats van eene mogendheid van den 2den rang in te nemen, of te trachten een hoogeren rang dan immer te bereiken, door alléén en welligt alléén tegen allen, de beginselen van godsdienstige en burgerlijke vrijheid te handhaven. Zijn ondergang in dezen ongelijken strijd is de hoop van het geestelijk despotisme.

— De hertog van Portland zal aan keizer Napoleon een vreemdsoortig geschenk doen: duizend levende hazen namelijk.

— Admiraal Dundas is op nieuw tot opperbevelhebber der britsche Oostzee-vloot, en admiraal Seymour tot kommandant der britsche zeemagt in Oost-Indië benoemd.

— Men houdt zich in de Engelsche sport-wereld zeer onledig over een lievelingspaard, *Aurifer* genaamd en toebehoorende aan den heer John Scott, welk dier een dag voor een wedren door vergif is omgebragt. Een belooning van 200 pd. st. is uitgeloofd aan dengene, die den pleger dezer misdaad zal aanbrengen. Die 200 pd. st. worden zelfs den bediende aangeboden, die het vergif mogt hebben toegediend, onder de mits, dat hij de personen zal doen kennen, welke hem daartoe aangezet hebben, terwijl in dat geval een verzoek om gratie ten zijnen gunste aan Hare Majesteit de koningin zal worden gedaan.

BELGIE.

De antwerpsche *Précurseur* beklaagt zich over de scherpe artikelen in de engelsche bladen, en verklaart niet te kunnen gelooven, hoezeer een zijner correspondenten het hem meldde, dat lord Clarendon te Parijs is gekomen met het stellige voornemen en het bepaald verlangen de conferentiën op niets te doen uitloopen. Dit is niet mogelijk, zegt de *Précurseur*. »Lord Clarendon,'' dus lezen wij in het staatkundig overzigt van genoemd blad, »is de vertegenwoordiger van een veel te magtig, nog veel te eerlijk en te trotsch volk, om als een volgzame scholier op het parijsche congres te verschijnen, en Frankrijks begeerte te weerstaan, met het doel het met zooveel geduld voorbereid werk des vredes te ondermijnen. Engeland had eene andere houding moeten aannemen, indien het werkelijk de voortzetting van den oorlog wilde; het kan zijn verbond met Frankrijk verbreken, en dewijl het zich thans zoo sterk gevoelt, alleen de expeditie in de Oostzee ondernemen, waartoe het zegt in staat te zijn. Welligt zou Engeland zich daardoor Europaas berisping hebben berokkend, doch van zijne achting hadde het niets verloren, terwijl, wanneer Engeland met voorbedachten rade aan al onze hoop en verwachtingen den bodem komt inslaan, het alle ongelijk heeft en de openbare meening, die verschrikkelijke vijandin, tegen zich in het harnas jaagt. Rusland zal aan Engeland hiervan het bewijs leveren. Het ware dus te wenschen dat de voorgestelde leening wierde uitgesteld, daar het oogenblik om ze te sluiten nu slecht gekozen is; en voorts moest de *Times* officiens worden gewaarschuwd geene artikelen mede te deelen, die zoo hevig zijn, en niet van Frankrijk te spreken op een toon, die weinig overeenkomt met de tegenwoordige betrekkingen van Engeland met dien staat.''

— Een persoon te Mons (Bergen in Henegouwen) geboren, met name Paul Kors, is van Sebastopol terug gekeerd met het kruis van het legioen van eer begiftigd, doch met een arm minder. Met 80 manschappen van het vreemde-legioen bestemd, om tijdens den laatsten storm de ladders tegen de muren te plaatsen, werd hij door een kogel in den schouder getroffen en zijn arm door een anderen verbrijzeld. Van de 80 manschappen schoten er slechts 14 over.

Paul Kors is niet alleen versierd met het legioen van eer, maar zijn moed en wonden hebben hem ook een goed pensioen doen verwerven, waarvan hij nog lang genot kan hebben, alzoo zijne gezondheid niets te wenschen overlaat.

FRANKRIJK.

Den 5 Febr. bevond zich onder de reizigers die uit de nieuwe wereld, via Southampton, te Hâvre aan wal stapten, een persoon zeer goed gekleed doch barrevoets, hetgeen niet weinig de verbazing der omstanders wekte. Deze persoon is een engelsch kapitein, Thomas Cormiak genaamd, en heeft na eene geleden schipbreuk, waarbij hij wonderdadig is gered, de gelofte gedaan barrevoets een pelgrimstogt naar O. L. V. van Salette en naar Jeruzalem te volbrengen. Reeds bijna twaalf jaren droeg deze man geen schoeisel en zijne voeten zijn bedekt met een eelt, dat niet minder hard en sterk is dan hoorn, en harder dan het sterkste leder. Na bij de visitatie zijner reisgoederen te zijn tegenwoordig geweest, vertrok de heer Cormiak om zijnen togt voort te zetten.

— Het *Journal de Loiset* geeft de volgende bijzonderheden omtrent de verloting eener vrouw. Eene jonge, schoone en welopgevoede dame, in het arrondissement Pitiviers woonachtig, heeft het voornemen opgevat zich zelve te verloten. Er zijn 300 loten, ieder van 1000 francs, en de gelukkige winner zal haar persoon en de 299,000 francs, bij wege van huwelijksgift, ontvangen. Zij wil slechts loten verkoopen aan personen, welke zij vermeent, dat haar in het huwelijk zullen bevallen, en, om zich hiervan te verzekeren, eischt zij een half uur onderhoud met ieder, die zich aanmeldt. Men wil, dat eene menigte Engelschen reeds loten hebben bekomen en er van alle kanten aanzoeken gedaan worden.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 7 Febr. Al de berlijnsche afgevaardigden, met uitzondering van den heer Lehnert, hebben aan het huis der afgevaardigden eene petitie aangeboden, ingezonden door de israelitische gemeente dezer stad, en waarbij verzocht wordt de verwerping van het voorstel Wagener, strekkende tot het doen wegvallen uit art. 12 der grondwet van de woorden: »Het genot der burgerlijke en staatsburgerschapsregten is onafhankelijk van de geloofsbelijdenis.'' De israelitische gemeente heeft dezer dagen een nieuwen grond van hoop gekregen, dat het voorstel Wagener niet zal worden aangenomen, daar het den koning behaagd heeft den door zijne wijsgeerige werken bekenden dr. Remak tot hoogleeraar aan

de universiteit te Berlijn te benoemen. Tot dus verre was dr. Remak privaat docent; doch omdat hij de israelitische godsdienst belijdt, kon hij tot genoemde bevordering niet geraken, welke hij echter thans, niettegenstaande hij israeliet blijft, deelachtig is geworden.

Met betrekking tot genoemd voorstel Wagener had dr. Philippsohn, opperrabijn te Maagdenburg, dezer dagen den heer Wagener openbaar opgeëischt, te verklaren op welke leerstellingen des christendoms of op welke plaatsen in het Nieuwe Testament hij zijn voorstel grondt. Daar de heer Wagener, hierop zijn antwoord schuldig bleef, heeft dr. Philippsohn in het eergisteren verschenen nommer der *Maagdenb. Zeit.* eene openbare verklaring doen opnemen, waarin hij o. a. zegt: »De heer Wagener had behooren te antwoorden, daar het hier niet alleen het lot van 230 000 Pruissen geldt, maar ook het lot van Pruissen zelf, dat evenzeer is bedreigd door het beginsel, dat men verlangt aangenomen te zien, als in gevaar gebragt door het omverwerpen van alle bewustheid van regt, wanneer binnen het tijdsverloop van vijf jaren de burgerlijke en staatsburgerschapsregten in eene bezworen grondwet gegeven en ontnomen worden. Hij *moest* antwoorden, doch *kon* niet, omdat het Nieuwe Testament zulk eene onthouding der burgerlijke en staatsburgerschapsregten nergens voorschrijft, veeleer vervolging en verdrukking, op grond van geloofsbelijdenis, juist verbiedt. Zoo eenvoudig mijne vraag was," dus eindigt dr. Philippsohn, »is dus ook het antwoord. Op grond van het Nieuwe Testament is de staat, zoo als de afgevaardigde Wagener dien wenscht, geen christelijke, maar een onchristelijke staat, niet zonder godsdienst, maar in strijd met de godsdienst, en hiermede vervalt de eenige beweegreden van zijn voorstel."

Weenen, 9 Febr. Naar men met zekerheid verneemt, zullen voorloopig twee kerken in deze stad aan de jezuïten tot het houden hunner godsdienstoefeningen worden afgestaan. Ook wordt gezegd, dat het beheer over een gymnasium in de hoofdstad aan de jezuïtenorde zal worden opgedragen.

RUSLAND.

De keizer heeft aan den vice-admiraal Novossilsky, den schout bij nacht Panfilof en den generaal-majoor Schultz, die zich bij de verdediging van Sebastopol bijzonder hadden onderscheiden, vooral bij gelegenheid van den storm op 18 Junij, eeresabels met diamanten voorzien, en prijkende met het inschrift: »voor de dapperheid." toegezonden Voorts heeft de keizer aan alle verdedigers van Sebastopol, zonder onderscheid, een gratificatie geschonken, bedragende voor ieder zooveel als een jaar soldij naar ieders rang.

— De grijze vorst Menzikoff, nog altijd even sarkastisch, zeide dezer dagen van zich zelven dat hij de alpha en de omega van den tegenwoordigen oorlog is, daar met zijne eerste zending naar Constantinopel en daarop gevolgde benoeming tot opperbevelhebber des legers in de Krim, de oorlog een aanvang nam, en met zijne benoeming tot kommandant van Kronstadt de oorlog een einde schijnt te zullen nemen.

PORTUGAL.

Koning Pedro V bezit, naar men zegt, een zeer juist oordeel over den toestand zijns rijks. Bij een bezoek der werken van den Santarémschen spoorweg hoorde hij het denkbeeld opperen, dat die werken gestaakt moesten worden. »Indien gij thans die plannen niet in Portugal voortzet," antwoordde de koning, »kunt gij even goed reeds dadelijk Portugal op de kaart van Europa uitwisschen"

ITALIE.

Men schrijft van Napels:

De Vesuvius is nog niet stil. Eenigen tijd geleden, braakte hij een wolk van gloeijende asch vermengd met steenen, die tot bij het observatorium, aan den kant van Napels op een naburigen heuvel opgerigt, neerkwamen. De directeur van dit météorologisch observatorium maakt in het officieel dagblad eene reeks van waarnemingen bekend, die hij op den rand van den nieuwen, zich ten noorden der topvlakte geopend hebbenden krater, gemaakt heeft. Die krater is 70 meters breed en een zwaar ligchaam, daarin geworpen, heeft 7½ seconden noodig om den bodem te raken, hetwelk eene diepte van 160 meters doet veronderstellen. Talrijke scheuren in de oude lava getuigen van de groote werkkracht van het onderaardsche vuur.

— Van dezelfde plaats wordt, dd. 7 Febr. gemeld:

Van Rome terugkomende Fransche reizigers hebben ons medegedeeld, dat op Zondag den 3den Febr. de naar Napels rijdende diligence bij de brug, gelegen tusschen de beide verspanningplaatsen Cisterna en Terracine, bijna op de grenzen van den Pauselijken Staat, is aangehouden. Een twaalftal roovers, gelijk in dergelijke gevallen altijd, vermomd, hebben zich van al het geld, de horologien en edele gesteenten, die de reizigers bij zich hadden, meester gemaakt. Klagten zijn bereids deswege aan de bestuurders van dien staat ingediend, maar het valt niet te veronderstellen, dat een der geroofde voorwerpen gereedelijk terug gevonden zal worden.

— De Turijnsche dagbladen deelen mede, dat het Engelsche Italiaansche legioen, hetwelk in Piemont wordt opgerigt, bijkans 3000 man sterk is. Het tweede regiment is reeds voltallig en het derde telt vijf compagnien. Het gerucht had zich verspreid, dat de werving geschorst zou worden, doch de eenige nieuwigheid, die in de laatste dagen heeft plaats gehad bestaat hierin, dat lord Panmure den bepaalden last gegeven heeft om geene in Oostenrijksche dienst geweest zijnde officieren meer aan te nemen, tenzij zij een behoorlijken ontslagbrief kunnen vertoonen. De zaak van den Turkschen Hongaar, maakt dezen maatregel, die trouwens met de meeste strengheid ten uitvoer wordt gebragt, duidelijk.

— Men verhaalt als zeker, dat Oostenrijk het in beslag nemen der goederen, door personen gewikkeld in de staatkundige gebeurtenissen der laatste jaren, in Lombardije en Venetie bezeten, heeft opgeheven. Bekend is het ook dat een groot deel dier personen Sardinische onderdanen zijn, en die in beslagname een groot deel uitmaakt der verwikkelingen, tusschen de cabinetten van Weenen en Turijn bestaande. Aan de dringende aanbeveling van Frankrijk en Engeland heeft men het nu te danken, dat Oostenrijk in dien maatregel heeft toegestemd, die in den loop der onderhandelingen van het vrede-congres eene diplomatieke bevestiging zou erlangen. Is dit waar, en alle redenen heeft men om dit medegedeelde als gegrond te beschouwen, dan moet men erkennen dat de Westersche mogendheden er verre af zijn om hun bondgenoot Piemont, zooals men voorgewend heeft, aan Oostenrijk op te offeren.

— Uit Rome wordt berigt, dat de paus een eigenhandig schrijven heeft ontvangen van keizer Alexander II, houdende berigt, dat deze de vier katholijke bisschopzetels in Polen heeft hersteld, en dat er bovendien nog zes andere, die vroeger bestonden, zullen worden ingesteld.

— Uit Napels wordt berigt, dat de koning de voorstellingen van het fransche tooneelgezelschap van den heer Meynadier heeft verboden, omdat hij vreesde dat de vertooners zich uitdrukkingen ter gunste van Frankrijk zouden veroorloven.

— De *Constitutionnel* maakt in een particulieren brief uit Turijn gewag van een gerucht in die stad verspreid, volgens hetwelk eene wijziging van het sardinische cabinet zou op handen zijn, ten gevolge van een verschil van gevoelen tusschen graaf Cavour, minister president, en den heer Ratazzi, minister van binnenlandsch zaken. Graaf Cavour namelijk zou van oordeel zijn, dat in de tegenwoordige omstandigheden, de sardinische regering verstandig zou handelen concessiën te doen om het geschil met Rome uit den weg te ruimen. De heer Ratazzi daarentegen zou van meening zijn dat, aangezien in deze zaak het ongelijk niet aan de zijde van Sardinië, is, het doen van concessiën zonder genoegzame beweegredenen daartoe eene daad van zwakheid zou zijn, die den invloed en de magt van het sardinische bewind, voornamelijk in Italië, zou verminderen. Bedoelde correspondent van den *Constitutionnel* meldt wijders, dat de meerderheid der ministers het gevoelen van den heer Cavour deelt, en dat de heer Ratazzi de portefeuille van binnenlandsche zaken zal nederleggen, om te worden vervangen door den hr. Pollone, lid van den senaat, terwijl Ratazzi tot advocaat-generaal bij het hof van cassatie zal worden benoemd.

GRIEKENLAND.

De grieksche consul-generaal te Smyrna, de heer Xenos, is in hechtenis genomen, onder de beschuldiging dat hij in zijne woning, alwaar tevens het consulaat is gevestigd, een werkplaats van valsche munters had, wier werkzaamheden hij zelf en zijn zoon bestuurden. De twee schuldigen zijn naar Athene overgebragt en wachten er hun vonnis. — Een andere regtszaak baart in de grieksche hoofdstad niet minder opzien. Een ambtenaar bij het grieksche gezantschap te Constantinopel, belast met het beheer der handelsaangelegenheden, wordt beschuldigd frauduleus den graanhandel met de russische havens aan den Donau en de Zwarte zee onder grieksche vlag te hebben begunstigd.

Athene, 15 Febr. Generaal Spiro Mylios, — bekend door de rol, welke hij speelde in de woelingen, die ten vorigen jare de gelukkig tijdelijke breuk tusschen Griekenland en Turkije ten gevolge hadden, en die ook tot eene min goede verstandhouding van het helleensche cabinet met de cabinetten van Parijs en Londen aanleiding gaven, — is door de kamer der afgevaardigden met algemeene stemmen vrijgesproken.

TURKYE.

Men schrijft van Constantinopel aan den *Times*, dat de commissie der leening eindelijk met het Engelsche ministerie tot eene schikking gekomen is over de wijze van verzending van de opbrengst dier leening uit Engeland. Met inbegrip der 400,000 pd. st., onlangs wegens achterstallige soldij aan de troepen in de provincien uitgekeerd, heeft de Turksche regering tot dus verre nagenoeg 1.500 000 pd. st. ontvangen, waaronder begrepen zijn de 600,000 pd. st., door het huis Rothschild op die leening in voorschot gegeven. Wat het overige der 5 000.000 pd. st. betreft, zoo zullen 500.000 pd. st. in Engeland blijven, om de stoombooten te betalen en andere uitgaven te bestrijden, 2.000,000 in goud verzonden en 1.000.000 verhandeld worden in wissels op Constantinopel. Het huis van Rothschild heeft, door tusschenkomst van een zijner leden, aangeboden dat millioen tegen 1% commissie te verhandelen, te gelijkertijd belovende den wisselkoers gedurende den tijd van een jaar op 140 piasters het pond sterling te zullen houden. Dit voorstel is echter door de commissie der leening niet aangenomen, als zijnde zij van oordeel, dat het beginsel van openbare mededinging in dit geval verkieselijker is als de voordeeligste wijze om geld te verkrijgen, te gelijker tijd dit als het zekerste middel beschouwende om den hoogen wisselkoers te beletten.

— De Armenische Patriarch te Constantinopel heeft voor zijne regtbank gedagvaard en vermeend tot opsluiting in de Patriarchale woning te moeten veroordeelen, den redacteur van het in die hoofdstad uitkomende Armenische dagblad, hetwelk zich voor de stelling der ineensmelting van de Armenische kerk met die van Rome heeft verklaard.

— Eenige Turksche vrouwen te Scutari hebben hare woningen verlaten, omdat de lijnen der electrieke telegraaf over hare daken loopen. Zij vreezen dat het koperdraad hare geheimen zal verraden.

— De turksche ministers zijn zeer misnoegd over de wijze, waarop lord de Redcliffe, de britsche gezant bij de Porte, zich te hunnen aanzien heeft gedragen, bij gelegenheid der conferentiën ter bepaling van de regten der rayas, en besloten niet te verschijnen op een bal, dat genoemde gezant den 30 Jan gaf. Lord Stratford, hiervan onderrigt, ging ijlings den sultan op zijn feest noodigen. Abdul-Medjid, plotseling overvallen, kon niet weigeren, en Constantinopel zag, tot groote ergernis der oud-muzelmannen, het hoofd der geloovigen, den padischah, een gecostumeerd bal bijwonen door een *giaour* gegeven.

— Bij hattischerif van den sultan zijn de volgende gunstige bepalingen vastgesteld ten behoeve der stad Silistria, als belooning voor het heldhaftige doorstaan van het beleg door de Russen en voor de bewijzen van moed, dapperheid en opoffering van de inwoners: 1o. Gedu- rende drie achtereenvolgende jaren zijn die stad en ha- inwoners vrijgesteld van alle belasting. 2o. Gedurend hetzelfde tijdperk mag van die bewoners geen enk- man tot de krijgsdienst worden opgeroepen. 3o. Al- personen, die bij het beleg gekwetst zijn, ontvangen geld geschenken, wier bedrag naar gelang van de behoe- te der betrokken personen zal worden bepaald. 4o. Aan allen, die aan de verdediging hebben deel genom- wordt een gedenkpenning vereerd.

— Te Eupatoria is thans een schouwburg geopen- alwaar tweemaal in de week, Zondag en Donderdag tooneelvoorstellingen gegeven worden. Het tooneelge- zelschap telt 20 personen. De entreeprijs is voor officieren 1½ fr. en voor de soldaten ½ fr.

— Reeds hebben wij gemeld, dat de sultan de gema- kerde bals bij den franschen en den engelschen geza- heeft bijgewoond, en dat dit onder de bevolking van Stam- boul niet weinig bevreemding en misnoegen zelfs hee- verwekt. Nadere brieven uit Constantinopel spreken ui- voerig over de verontwaardiging der muzelmannen ov- zulk een »schandaal," en wat de christenen en israeli- ten betreft, ook onder hen heerscht de grootste opg- wondenheid, want ook de grieksche, de katholijke e- de armenische patriarch, benevens de opperrabbijn, wa- ren op het bal bij lord Stratford de Redcliffe tegenwoo- dig. De grieve van de christenen en israelieten betre- nogtans minder de schennis der opperpriesterlijke waar- digheid hunner geestelijke opperhoofden, dan wel - list en de *intrigue*, die deze geestelijken daartoe hebbe- kunnen doen besluiten. Eenige uren voor den aanvan- van het bal en zonder dat iemand de inzigten va- den gezant kon gissen, zond hij een boodschap aan de- griekschen patriarch, houdende berigt dat de sultan die avond in het gezantschapshôtel het bal kwam bijwo- nen, en dat het des patriarchen *pligt* was, als hoofd e- officiële vertegenwoordiger zijner natie, daar ook te ver- schijnen. De prelaat, onthutst door zulk eene vreemd- uitnoodiging, of liever door zulk eene opeisching, e- geen tijd hebbende om zijnen kerkeraad bijeen te roe- pen en de primaten der gemeente te raadplegen, gaf v- de ontvangen tijding kennis aan de Porte en vroeg ha- bevelen. De Porte kon natuurlijk niet anders doen da- het *bevel*, om op het bal te verschijnen, bevestigen het is der Porte niet als taak opgelegd de patriarcha- waardigheid te handhaven, en vooral niet in een om- standigheid, waarbij de waardigheid van kalief zelven zo- gecompromitteerd is.

De twee andere patriarchen, de armenische en de ka- tholijke, alsmede de opperrabbijn, die dezelfde boo- schap van lord Stratford de Redcliffe ontvingen, liete- aan den griekschen patriarch vragen wat hij dacht - doen. Het is gebruikelijk onder de hoofden der ker- genootschappen in gemeen overleg te handelen bij *g- wigtige gebeurtenissen*, waaronder het nu voorgeva- lene zeer zeker moet worden gerangschikt. De heer Thouvenel, de fransche gezant, gedroeg zich ten de- kiescher dan lord Stratford: de geestelijke opperhoofd- waren op zijn bal niet genoodigd. De engelsche geza- heeft zich door het overdrijven zijner bespottelijke zu- om van het overwigt van den engelschen invloed te do- blijken, zich nog meer vijanden gemaakt dan hij re- bezat. Volgens de *Triester Zeit.* zou de sultan v- toornd het bal van den engelschen gezant verlaten heb- ben, doordien hij zich beleedigd gevoelde over een d- vermomden, die, als derwisch gekleed, hem, Abdul-M- djid, de hand toestak om een aalmoes.

NOORD-AMERIKA.

In den senaat der noord-amerikaansche Unie, we- reeds de kwestie van Centraal-Amerika ter tafel gebrag- De voornaamste woordvoerder was de heer Foote, di- ofschoon verklarende geen bewonderaar te zijn van de- heer Buchanan, amerikaansch gezant te Londen, echte- geheel instemt met diens inzigten nopens de uitleggi- van het Bulwer-Claytontractaat. (dat, zoo als men we- behalve het werven van manschappen op amerikaans- grondgebied voor het britsche vreemden-legioen, h- thans bestaande britsch-amerikaansch conflict heeft - het leven geroepen). Het verdrag legt aan de britsch- regering de verpligting op, oogenblikkelijk elke bezetti- van, of heerschappij over eenig gedeelte van het Mo- quito-gebied of de zeekusten, gegrond op een voorgewe- protectoraat, te laten varen. Daar de aanspraken va- Engeland op Centraal-Amerika en de Baai-eilanden ni- gegrond zijn op het regt van ontdekking of veroverin- van aankoop of verdrag, zoo is het bezet houden va- het gebied eene daad van geweld en Engelands regt he- zelfde als dat, hetwelk een struikroover heeft om ee- ongewapenden reiziger te vervolgen. De eer zoowel - de belangen van Amerika staan op het spel. De he- Foote slaat voor, dat het congres zich verklare omtre- de amerikaansche uitlegging van het tractaat, en pr- clamere dat de Vereenigde Staten besloten hebben, Eng- land tot de daaruit voortvloeijende verpligting te dwinge- Mogt dit zonder uitwerking blijven en zijn de onde- handelingen daarover uitgeput, dan zou hij het voo- stel doen om officiëel aan Engeland kennis te geve- dat het zich binnen een bepaalden termijn uit het Centraal-Amerika bezette gebied moet terugtrekke- blijft Engeland ook dan nog halstarrig en slaat het waarschuwing van Amerika in den wind, dan moet de wapenen beslissen. Aan Engeland moet duidelijk g- maakt worden, dat het Amerika ernst is. Komt de oo- log na zooveel lankmoedigheid, hij kome! Amerika - voor God en de menschen geregtvaardigd zijn.

— Over de geheel Unie houdt men zich bezig m- de aanstaande benoeming der candidaten voor het op- te vallen presidentschap, doch alsnog is er geene mo- lijkheid vooruit te zien, op welke personen de ke- zal neder komen.

— In Californië gaat alles den ouden gang; goud wo- voordurend in rijke hoeveelheid aangevoerd, waarv- wij hier de goede gevolgen ondervinden. Zoowel v- daar als van hier zijn talrijke troepen, zoogenaam- landverhuizers, vertrokken naar Nicaragua, om zich o- der de vanen van Walker te scharen. Alle maatre- len der Vereen. Staten zijn te vergeefs om dit te be- letten, en men is hier van gevoelen, dat Nicaragua spo- dig een welgevestigde staat zal worden. Walker, - aangezocht was om in de verdeeldheden te Hondu- een werkzaam aandeel te nemen, heeft daarvoor als -

bedankt, omdat zijn bestuur nog niet genoegzaam gevestigd was. Dat hij zijn gebied zal trachten uit te strekken, zoodra hij daartoe de noodige magt bezit, lijdt geen twijfel, en dat zoo doende Centraal-Amerika met den tijd eene republiek zal worden, op sich selve staande welligt, doch ten naanwste met de Vereen. Staten verbonden, is slechts een der resultaten van de zoo geliefde theorie van *manifest destiny*, die ieder Amerikaan, whig of democraat, hier zoo zeer streelt.

Ingezonden Stukken.

Metaalverw,

uitgevonden door den Heer *P. C. Claasen* houtkooper te Amsterdam.

Deze uitvinding bestaat in het middel om het hout tegen spoedig bederf te bewaren.

Het bestuur der stad Amsterdam nam in het jaar 1849 met dit middel eene proef op eene nieuwe brug, waarvan de eene vleugel met metaal verw bestreken, en de andere vleugel zonder dezelve, werd voltooid en daarna beide vleugels met aarde overdekt en aangevuld.

In de maand November 1855 onderzocht men die proef, nadat dezelve 6 jaren en 4 maanden aan den invloed van stiklucht, broeijing en vochtigheid van den grond was blootgesteld geweest.

Het resultaat van het onderzoek is geweest dat de ongeschilderde vleugel totaal verrot en vergaan was, terwijl de vleugel waarop de verw was gebezigd, volmaakt gezond en gaaf is gebleven.

Het onderzoek geschiedde door den Directeur van staats publieke werken, en den Wethouder belast met de publieke werken der stad Amsterdam.

Een zeer gunstig officieel rapport werd na afloop van het onderzoek, aan den uitvinder gegeven, met toestemming alle mogelijke publiciteit daaraan te kunnen geven, en werden door het Ministerie van Binnenlandsche zaken, bij circulaire aanschrijving, alle Hoofd Ingenieurs op de metaalverw aandachtig gemaakt.

Ongetwijfeld zal deze uitvinding van groot belang zijn voor de spoorwegen, en moet die ook zijn voor de publieke werken in Indië, en hoe onwaarschijnlijk ook, welligt tevens een middel tot wering der witte mieren tusschen de keerkringen.

JAVA, *Mei* 1856. H. V. B.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Mei	5 Nederlandsch	Davo	H. Wytenhorst	Soerabaya	16 April	Amsterdam.
»	6 Engelsch	John Bardlett.	Geo Lamb	Londen	20 Dec.	Singapore.
»	— »	Abdulmedjid	David Wilkie	Glasgow	27 Jan.	»
»	7 Nederlandsch	Vriendschap.	T. Buys Jr.	Hartlepool	24 »	Batavia.
»	— Amerika	Milford.	J. Aleony	Melbourn	9 April	Batavia en Singapore.
»	— »	Ocean Eagle	G. W. Boott	»	— »	Singapore.
»	— »	Walmer Castle	Croix	Londen	11 Jan	Shanghay.
»	6 Engelsch	Terozepore.	D. Watson.	Adelaide	9 April	Singapore.
»	7 Amerika	[illegible]	J. Plumer	Singapore	27 »	New-York.
»	4 Bremen	Kepler	F. A. Wiregmans	Batavia.	2 Mei	Cowes.
»	6 Zweedsch	Adelaide	O. B. Ronning	»	5 »	Falmouth.
»	7 »	Ran	Zellingen	Singapore.	28 April	Londen.
»	8 Engelsch	[illegible]	R. N. Chielson	Londen	15 Feb.	Hongkong.
»	— Nederlandsch	Burgermeester v. Reenen	v. d. Meer v. Kuffeler	Batavia.	5 Mei	Amsterdam.
»	— Engelsch	Spirit of the Age	Bileng	Londen	18 Feb.	Lissabon.
»	— Portugal	Clara.	J. P. Niansiez	Macao.	26 Maart	»
»	— Amerika	Contest	W. Brenster	Whampoa	8 April	New-York.
»	— Engelsch	[illegible]	Rollasom	Shanghae	2 »	Port-Philip.
»	— Amerika	Jamestown	Candage	Hongkong.	— »	Melbourn.
»	— Nederlandsch	Ternate	Cart	Rotterdam	29 Oct.	Batavia.
»	9 Amerika	[illegible]	J. Potten	Shanghae	19 April	New-York.
»	— Deensch	Johannes	D. Thiessen	»	1 »	Falmouth.
»	— Amerika.	Preindeed	C. R. Daij	Manilla.	6 »	New-York.
»	— [illegible]	Hound	Stephens	Whampoa	7 April	»
»	8 Nederlandsch	Everdina Elisabeth	C. J. Tonger	Hongkong	1 »	Port Adelaide

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.	Agenten.
Mei	7 Nederl Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	J. Prins.	Soer. en Sam.	4 Mei	Maclaine, Watson en co.
»	— Nederlandsch	schip	Alblasserwaard	E. van Linderen	Hongkong.	13 April	Landberg, Bezoet de Bie & co.
»	— Nederl. Indisch	bark	Batavia	Said Alhadat	Pecalongan	3 Mei	Gezagvoerder
»	8 » »	stooms	Banda	C. C. L. Neyts	Soerabaya	4 »	B. Kopersmit en co.
»	— Nederlandsch	schip	Vier Gezusters	A. F. Marmelstein	Cheribon	5 »	de Woerdt, Ruyl en co.
»	— »	bark	Herman	A. van Velthoven	Soerabaya		Dammler en co.
»	— »	»	Prins Hendrik	J. C. Topper	Pecalongan		»
»	— Nederl. Indisch	stooms.	Makasser	F. H. Schmidt	Padang.		B. Kopersmit en co.
»	9 » »	schoen.	Argo	Massingham.	Cheribon.		D. N. Buys en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	7 Fransch	schip	Nicolas Cezard	P. Adam.	Manilla.
»	9 Nederl Indisch	bark	Djelanie	Said bin Alie	Banka.
»	10 Amerikaansch	schip	Daniel Sharp	C. A. Parker	Padang en Amerika.
»	— Nederlandsch	fregat	Erasmus	A. T. Scharper	Rotterdam via Makasser.
»	— Z. M.	stooms.	Amsterdam	kapt. luit t/z. A. A. de Vries	Singapore.
»	— Nederl. Indisch	»	Banda	Neyts	Borneo.
»	— » »	schoen.	Kim Tianghoat	Goey Bengkiat	Semarang en Banjermassing
»	— » »	brik	J. C. Ross	J. G. C. Ross.	Soerabaya.
»	— » »	bark	Amsterdam	Moch. Aysiem	»
»	— » »	brik	So-ootdin	Sech Bacesser.	Indramayoe.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Resident van Son	Kramers	Japan.	B. Kopersmit en co.
»	»	Jan van Hoorn.	Logger.	Dordrecht	»
»	»	Kosmopoliet.	Bouten.	Dordrecht	»
»	»	Cornelia [illegible]	de Haan		»
»	»	Pieter Corn. Zn. 't Hooft.	Koens.		»
»	»	Johanna Catharina	Van der Gouwe		Busing Schröder en co.
»	»	[illegible]	J. F. Klomp		Reynst en Vinju.
»	schip	Rotterdam.	P. Vis	Rotterdam.	»
»	bark	President Verkouteren *	C. F. Eylerts		Tiedeman en van der Burg.
»	»	[illegible]	Hoffman,	Sam. en Soerabaya	»
»	»	[illegible] *	L. ten Boekel	Japan	Haeger en Schuurman.
»	schip	Anna en Elise *	Jaski	Sam en Soerabaya.	»
»	bark	Alblasserdam	Van Linderen	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	clipper	schip Electra *	H. Wegman.	Rotterdam	G. Soermondt en co.
»	schip	Vier Gezusters	F. A. Marmelsteyn	Nederland	de Weerdt, Ruyl en co.
»	bark	Herman	A. Van Velthoven	Rotterdam	Dummler en co.
»	»	Prins Hendrik	J. C. Topper		»
Nederl. Indisch	»	Fathool Wahap *	Sech Beljoen	Soer. en Macassar.	D. N. Buys en co.
» »	»	Assad Dullah*	Moch. Konang.		»
» »	»	Pogoan Zephyr *	Ong Kemling	Soerabaya en Sumanap	»
» »	»	Djeleha*	Hadjie Hassan		»
» »	bark	Bintang Timor *	Said Machmoen	Samarang.	»
» »	brik	Gatmoer *	Sech Abdul Rachman	Soerabaya.	B. J. Jacobs
Zweedsch	»	Mary *	C. Silversparte	Zweden	Mettendorff Wilmans en co.
»	bark	Thetis *	Pipping	Zweden	Busing Schröder en co.
Oldenburg	bark	Mimie.	Segebade		»
Engelsch	schoen.	Sylvie *	H. Gordon	Adelaide	E. Moormann en co.
Balisch	bark	Ida *	Harberbier	Balie Bandong	McEwen en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Cesar	Hoogland	Nederland	Major Matson en co.
»	»	Admiraal Tromp	J. van Turgen	»	Fraser, Eaton en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	28 Eng.	schoener Sidneij	J. Moreth	Singapore.
»	29 N. I.	» Mastoora	Mohamat Amin.	Banjermass.
»	— Ned.	bark de Stad Zierikzee	D. Ochtman	Batavia.
»	— »	» Maas Dennok	Hadjie Achmat	»
Mei	1 N. I.	st. Banda	C. C. T. Neijts	»
»	— »	st. Koningin der Nederl.	J. Prins	»
»	— »	bark Atiat Toolbarie	Sech Dagema.	Tagal.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	30 N. I.	bark Arief Banjermaas	Abdul Manap.	Koetee.
Mei	1 Ned.	» Ternate	J. van de Pol	Macasser.
»	— »	» Hector	J. M. Schoon.	Tjilatjap.
»	— N. I.	schoener Carolina	Pa Jatie	Probolingo.

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	2 Ned.	bark Amicitia	L. Jansen	Batavia.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	26 N. I.	bark Pogoan Zephijr	Ong Kimling.	Palembang.
»	30 Ned.	schip Nederlands Koning	W. Celander.	Cheribon.

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	28 Ned.	schoener Argo.	Massingham	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	30 Ned.	bark Vier Gezuster	Marmelsteijn	Nederland.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	30 N. I.	bark Becht Mastora	Said Alhabsieij.	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	29 Ned.	bark d'Elmina	P. C Teenge.	Nederland.

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	29 N. I.	bark Batavia	Said Alhadat	Batavia.

Vertrokken schepen van *Pecalongan*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	2 N. I.	bark Nagá Laut	Winthold	Samarang.
»	3 »	bark Batavia	Said Alhadat	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	24 N. I.	bark Fathoor Rachman	Said Alhadie	Balie.
»	26 »	schoener Digna.	Pa Ardie	Soerabaya.
»	— »	» Katjong	Seko	»
»	— »	kotter Paulina	Seymau	»
»	— »	kotter Little Tot	Katjoeng	»
»	28 »	schoener Mamoer	Segiet	Besoekie.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	23 N. I.	schoener Masshoor	Said Achmad.	Balie.
»	24 Ned.	bark Herman	van Velthoven.	Schiedam.
»	26 N. I.	schoener Katjong	Seko	Soerabaya.
»	— »	kotter Paulina	Saymau	Japara.
»	28 »	kotter Little Tot	Katjoeng	Soerabaya.
»	— »	schoener Digna	Pa Ardie	Probolingo.
»	— »	bark Fathoor Rachman	Said Alhadie	Sumbawa.

Aangekomen schepen te *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	30 Ned.	bark Pictura	P. J. Scholten	Batavia

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April	27 Ned.	bark Vertrouwen	Pott	Dordrecht.
»	— »	bark Charlotta	Sobels	Sumanap.

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
April	21 N. I.	bark Fathool Wahap	Sech Beljoen	Soerabaya.
»	23 »	bark Maymoon	Said Kasim	Batavia.

Vertrokken schepen van Sumanap.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
April 21	N I.	bark Sacht Mastora . .	Said Alhabsy .	Tagal.
» 25	»	schooner Sumanap . .	Pa Jamenal .	Bali.
» 26	»	bark Kathiol Wahap .	Sech Bidjeon .	Batavia.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden* de heeren *Pabst.* — *Smitt* — *Muger* — *Pool en familie.* — *Castens en familie.* — *van Eik.* — *Chapman.* — *Dorrepaal.* — *Pringiers.* — Mevrouwen *Bernd* en de wed. *van Son.*

Met het Ned. schip *Alblasserwaard:* Mevr. *von Linderen.*

Met het N. I. stoomsch. *Banda:* de heeren *Badhauser en familie,* — *Seyff.* — *Pareira.* — *de Lange.* Z. M. troepen.

Met het Ned. schip *Vier Gezusters:* Mevr. de wed. *Bedier en dochter.* Z. M. troepen.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 2 *tot en met den* 3 *Mei* 1856.

AANVOER.

Van Rotterdam per ned. schip *Pieter Cornelis 't Hooft*, gez. Keene, agt. Kopersmit en co.

10 vs. silv. munt. 162 vn. boter. 166 fusten genever. *N. H. M.*
78 md. water. 1 bl. kurken. *Gouvernement.*
200 ks. wijn en cognac. 100 do. olijf-olie. 49 coll. porcelein en aardewerk. 4 ks. koopmanschapp. 26 vn. porcelein. 1 do. manufacturen. 17 coll. kramerijen. 2 ks. zeep. *Gumprich en Straus.*
6 ks. meubelen. 5 do. manufact. 17 do. wijn. 159 coll. provisien. *Pandel en Stiehaus.*
2 ks. kramerijen. 4 do. lederwerk. 540 coll. provisien. 1 kt. kleederen. 27 do. porcelein en aardewerk. 6 do. glaswerk. 20 do. kaarsen. 160 do. wijn. 2 do. hoeden. 20 md. water. 163 coll. manufacturen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
21 kn. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
235 coll. dranken. *Jacometti en co.*
8 ks. koopmanschappen. *Bernard.*
3 coll. provisien. *v. Biet en co.*
1 kt. manufacturen. *v. d. Beek.*
3 ks. wijn. *Verheij.*
9 ks. manufacturen. *Busing Schröder en co.*
5 ks. manufacturen. *Metzendorff Wilmans en co.*
50 ks. wijn. *Haager en Schuurman.*
6 ks. meubelen. *de Paulij.*
34 ks. bier. *Landberg en co.*
30 coll. provisien. *van de Graaff.*
14 ks. manufacturen. *de Weerdt Ruyl en co.*
144 coll. provisien. *van Kloeff en co.*
166 kn. provisien en dranken. 30 bn. koper. 1 kt. boeken. *van Ommeren Rueb en co.*
13 coll. manufact. 36 vn. wijn. 2 vs. boter. 1 kt. horologien. *Suermondt en co.*
3 ks. boeken. *Lange en co.*
45 bn. garen. 67 vs. zeep. 105 kn. wijn. 140 vs. provisien. *Order.*

voor Samarang.

134 ks. koopmanschappen. 11 vs. staal. 1 kt. manufact. 60 md. water. 5 kn. provisien. 1 do. diversen. 1 pak boeken. 1 kt. zaden. 40 ks. manufact. 15 bn. manufact. 2 kn. manufact. 19 coll. manufact. 38 kn. manufact. 21 coll. manufact. 12 pakk. manufact. 4 do. dekens. 10 ks. gedisteleerd. 3 do. diversen. 1 do. pennen. 9 do. manufact. 2 do. knoopen. 1 do. speelkaarten. 6 coll. ijzerwerk. 1 blikk. dozs. 1 pakje diversen. 1 kt. en pakje diversen. 110 kn. wijn. 3 vn. 69 kn. wijn. 10 kn. calicots. 100 vs. boter. 2 ks. koopmanschappen. 2 do. diversen. 10 vn. bier. 132 mand bier. 15 coll. dranken. 6 ks. manufact.

voor Soerabaya.

39 ks. koopmanschappen. 4 do. meubelen. 41 coll. diversen. 4 kn. diversen. 31 do. manufact. 400 keld. genever. 50 ks. cognac. 30 do. madera. 44 do. vruchten en olie. 25 keld. lijnolie 25 mand water. 9 kn. wijn. 8 do. dranken. 3 md. wijn. 6 do. water. 3 kn. kramerijen. 43 do. manufact. 1 do. koopmanschapp. 5 do. wijn. 10 do. glas en aardewerk. 25 keld. bess. genever. 6 ks. wijn. 1 do. boeken. 3 do. diversen en 182 md. bier.

Van Dordrecht per ned. schip *Kosmopoliet*, gez. Bouten, agt. Kopersmit en co.

64 hammen. 7 ks. ansjovis. *Tiedeman en v. d. Burg.*
10 ks. spijkers. 50 slijpsteenen. *Suermondt en co.*
2 ks. garen. *Bahre en Kinder.*
100 led. leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
200 keld. genever. 76 vn. tras. *Agenten.*

Van Amsterdam per ned. schip *Cornelia Gips*, gez. de Haan, agt. Kopersmit en co.

10 vs. silv. specie. 28 vn. zink. 419 do. meel. 410 ps. ijzer. 12 kn. ijzer. 69 bn. zakken. 48 coll. manufact. 60 bn. garen. *N. H. M.*
29 coll. manufact. 25 led. leggers. *Tiedeman en v. d. Burg.*

Van Amsterdam per ned. schip *Massa*, gez. Hoffman, agt. Tiedeman en v. d. Burg.

91 coll. gouv. goederen. 10 vs. silv. specie. 172 vn. boter. 450 do. meel. 115 bn. zakken. 282 kn. manufact. en 12 rolwagens. *N. H. M.*
2 kn. boeken. 4 bl. papier. *H. M. v. Dorp.*
69 coll. provisien. *Gumprich & Strauss*
68 coll. provisien. *de Weerdt Ruyl en co.*
50 legger. 20 vn. bier. *Busing Schröder en co.*
16 kn. wijn. wijn. *Anemaet.*
62 coll. provisien. 100 vs. boter. *van Ommeren Rueb en co.*
70 coll. provisien. *Tiedeman en v. d. Burg.*
17 ks. lampen. *Order.*
4 kn. schrijfbehoeften. *Gezagv.*

voor Samarang.

31 ks. manufact. 161 coll. provisien.

voor Soerabaya.

3 kt. regaals(?). … 1 do. sigaren. 6 … leder. 1 kt. 1 rijtuig.

Van Havre per Fr. schip *Nicolas Cézard*, gez. Adam, agt. Suermondt en co.

1 kt. hoeden en modewaren. *Schmidt.*
10 coll. provisien. 23 do. kramerijen. *Picard.*
30 ks. champagne. *Martin Dyce en co.*
1 kt. leder. *Seuffert.*
20 ks. sardijntjes. *de Fiennes.*
1 kt. bijouterien. *Otteslager.*
7 ks. modewaren. *Oger Freres.*
1 kt. kramerijen. *Ghaulan en co.*
9 ks. kramerijen. 1 do. was. *Agenten.*
4 ks. diversen. *Herment en Basterie.*
2 ks. piano. 3 do. diversen. 50 do. champagne. 1 do. 1 piano. 10 do. provisien. *Order.*
10 ks. provisien. 50 do. wijn. 5 do. meubelen. 106 do. kramerijen. 11 do. eau de … 20 do. provisien. *Lading voor Manilla.*

Van Singapore per Am. schip *Daniel Sharp*, gez. Parker, agt. Paine Stricker en co.

836 $^{51}/_{100}$ pic. tin. 501 $^{65}/_{100}$ do. peper. 25 $^{80}/_{100}$ do. notenmuskaat. 4 kn. foelie. 189 do. gom dammar. 469 ps. koehuiden. 1020 bn. gambier. 3604 kn. thee. 118 pic. rotting. 20 do. gutta percha. 83 vn. olie. *Lading voor Amerika.*

Van de Lampongs per prauw Pantjalang gez. Intje Hamad.

73 pic. gomelastiek. 5 $^{90}/_{100}$ do. zw. peper. 19 do. dammer. *Gezagv.*

Van de Lampongs per prauw Tjemplong gez. Oewa Riebe.

25 pic. onges. katoen. 20 do. dammer. $^{86}/_{100}$ do. was. *Gezagv.*
10 pic. dammer. 325 bund. rotting. *Gezagv.*
125 bund. rotting. 10 pic. dammer. *Kader.*

Van Bremen per Brem. schip *Vesta*, gez. Hase. agt. Tolken Voget en co.

100 md. led. fleschen. 39 ks. glaswerk. 100 vn. meel. 92 coll. ijzerwerken. 24 kn. dranken. 67 $^{1}/_{2}$ — $^{1}/_{2}$ led. leggers. 2000 ps. vloersteenen. 4 ks. galanterien en kramerijen. 2 ks. tapijten. 2 do. laken. 37 do. papier. 2 do. muzijk instrument. 4 ks. pennen. 1 do. kramerijen. 38 coll. manufacturen. *Agenten.*
3 ks. provisien. *Order.*
7 ks. manufact. 3 do. koopmanschappen. *Busing Schröder en co.*

Van Poeloe Laut per ned. ind. schip *Assad Bahah*(?), gez. Mohamad Kenang.

108 koij. steenkolen. *Order.*
5780 bess. rotting. $^{60}/_{100}$ pic. was. $^{90}/_{100}$ do. dammer. 12/m. pinangnoten. *Gezagv.*

Van Stockholm per Zw. schip *Mary*, gez. Silversporie, agt. Metzendorff Wilmans en co.

690 stav. ijzer. *Agenten.*
20 ks. papier. *Busing Schröder en co.*

Van Balie via Samarang per ned. ind. schip *Ida*, gez. Haberbier. agt. Mc. Ewen en co.

151 tonn. olie. 90 zakk. koffij. 1520 do. katjang. *Mc. Ewen en co*

Van Biema en Soerabaya per ned. ind. schip *So-ootdin*(?), gez. Sech Seban bin Said soesier.

70 koij. sapanhout. *Gouvernement.*
1 ps. chits. *Gezagv.*

Van Soerabaya per ned. schip *Kemanglen*, gez. Snit. agt. Suermondt en co.

350 pic. tin. 5006 do. koffij. 44 ks. kop. duiten. 5001 $^{85}/_{100}$ pic. suiker. 2974 do. koffij. 110 do. rotting. *voor Nederland.*
2 kn. pijpen. 6 ks. rhijnwijn. *Aan boord gebl. led. v. Nederland.*

Van Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton, agt. Maclaine Watson en co.

4254 ℔ indigo. 3 ks. kain pandjangs. 13 $^{20}/_{100}$ pic. kandy-suiker. 1 kt. zijde goederen. 3 ks. bat. doeken. 3 pic. misoe. 10 cod. leder. 38 ps. steenen comp. 22 pic. kandy-suiker. 10 $^{1}/_{2}$ do. misoe. 15 do. aluin. 1 kt. thee. 5 do. bat. doeken. 1 do. eau de cologne. 1 do. sarongs. 2 do. hand-schoenen. 1 kt. monsters. 1 kist. *Order.*

Van Amboina per ned. ind. schip *Gatmier*, gez. Sech Abd. Rachman bin achmat Soei.

125 ps. planken. 400 fl. kaijoepoetie-olie. 14 ps. planken. 4 pic. wortelhout. *Said aloewie Satrie.*
150 ps. planken. 8000 ps. gedr. sago. *Diederik.*
976 leggers en amen specerijen. *Gouvernement.*

Van Pecalongan en Tegal per ned. ind. brik *Tartar*, gez. Tan Ingok.

55 pic. suiker. 4 pic. djarak-olie. *Tjoen Hoat.*
9 $^{15}/_{100}$ pic. suiker. *Cramerus en Reed.*
638 … — 29 … pic. tabak. *Sim Tiantjoan.*
146 … pic. suiker. *Tiedeman en v. d. Burg.*
10 md. houtskool. 1 kt. chitsen. 1 do. bat. doeken. 1 pak soekoes. *Sim Tiantjoan.*

UITVOER.

Naar Padang en Bencoelen per ned. ind. stoomb. *Macasser*, gez. Schmidt. agt. Kopersmit en co.

10 vn. bier. 16 kn. wijn. 2 do. madera. *Tjoe Tsikie.*
5 kn. schilderijen. 1 do. parfumerien. *Platon.*
6 $^{60}/_{100}$ pic. aluin. $^{1}/_{2}$ do. soija. 10 vn. meel. 2 ks. valsche coralen. 4 do. doeken. 2 do. brillen. *Tjia Kiekhie.*
2 ks. kat. goederen. *Said Mohamad Satrie.*
4 ks. doeken. *Said Hoesin bin Segaf.*
17 vn. azijn. 24 do. genever. 128 do. boter. 69 do. meel. 37 do. spek. 186 do. vleesch. 12 kn. thee. 17 krandj. suiker. 6 zakken boonen. 2 ks. geneesmiddelen. *Gouvernement.*
1 kt. rozenwater. *Said abd. Djakin.*
7 ks. doeken. 2 pic. kandy-suiker. 22/m. sigaren. *Lim Hoa.*
2 ks. gev. katoen. 10 dos. witte brandewijn. 5 vn. bier. $^{1}/_{2}$ pijpen cognac. 50 ps. goenie-zakken. 3 kn. zuren. *de Fiennes en co.*
95/m. man. sigaren. 5 ks. wit katoen. *Martin Dyce en co.*
8 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
1 kt. doeken. *Lim Thoeng.*
4 kn. diversen. *Tambie Hoesien.*
2000 ps. stroo-zakken. *Purvis en co.*
1 pic. suiker. *Vaupel en co.*
1 kt. gem. kleeding-stukken. *Brandon.*
2 ks. doeken. *Lim Engli.*
3 ks. chitsen. *Said Hoesein Aldjoese*(?).
3 coll. meubelen. 1 kt. do. 1 kt. speeldoozen. *Abeelen Dennison en co.*
2 ks. boeken en papier. *van Haren Noman en Kolff.*
4 coll. provisien. 1 wagentuig. *v. d. Meulen en co.*
ƒ 10,000.— silv. munt. *Said Moh. Satrie.*
ƒ 12,000.— silv. munt. *Said Hoessien bin Segaf.*
7 ks. valsche coralen. 5 vn. boelommerssen(?). 25 kn. bier. 1 kt. ginghams. 2 vn. brandewijn. *Geuw Kiangian.*
1 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
20/m. java sigaren. *Tjoe Kasseng.*
1 kt. zadels. *Cramerus en Reed.*
1 wagen. 2 pakk. wielen. 1 kt. toebeh. *Swart.*
10 ks. gedr. katoen. *Adam en co.*
ƒ 8000.— silv. munt. *Said Mohamad Satrie.*
6/m. sigaren. *van Ommeren Rueb en co.*
ƒ 250,000.— silv. munt. eenige marine goederen. *Gouvernement.*
1 bl. shirtings. *Burt Myrtle en co.*
ƒ 57,000.— silv. munt. *Purvis en co.*
ƒ 6300.— silv. munt. *Said Oemar Hindesen.*
30 ks. wijn. 20 pic. suiker. 50 keld. genever. 8 vn. bier. *Agenten.*
7 pic. java koperwerk. *Gezagv.*
7 ks. doeken. 1 do. geel katoen. 1 do. tjelees. 1 do. stropen. 1 do. rozenwater. 2 do. schoenen. *Said Oemar bin abd Hindesen.*
2 ks. provisien. 2 bn. manufact. 10/m. man. sigaren. 60 dos. bier. 15 dos. brandy. 20 dos. eng. bier. 2 vs. beschuit. 1 ps. bladkoper. 280 ps. goenie-zakken. *Hunter Houghton en co.*
40 dos. bier. 5 kn. wijn. 2 do. stropen. 3 do. provisien en modewaren. 25 vs. haring. 200 ℔ kruid. *L. Meijer.*
5 ks. wijn. 3 do. bier. 1 vat bier. 4 md. bier. 6 md. min. water. 4 keld. genever. 2 ks. cognac. 1 do. kurken. 1 vaatje boter. 1 md. min. water. *v. d. Meulen en co.*
4 kn. thee. $^{1}/_{2}$ pijp. madera. 5 vn. meel. 2 do. brandy. 7 ks. bier. 1 do. provisien. enz. 8 pic. staal. 2 ks. madapoll. 2 do. … katoen. 1 do. zeep. *Geuw Kiankian.*
1 kt. slendangs. 9 do. rood katoen. 1 do. diversen. *Mech. B…*
2 ks. kleinigheden. *de Clous.*
1 kt. woll. dekens. 3 do. chitsen. 4 $^{1}/_{2}$ pic. suiker. 7 … do. … pelen. 4 vn. meel. 11 do. spijkers. 9 kn. div. ijzerwaren … *Kasem.*
1 oxh. wijn. uit entrep. *John Pryce en co.*
$^{1}/_{2}$ pijp. bier. uit entrep. *v. d. Meulen en co.*
1 kt. diversen. *Tjie Hetjoe.*
2 ks. boeg. sarongs. 1 $^{20}/_{100}$ pic. kop. werken. *Aan boord g… lading.*

Naar Cowes per Brem. schip *Kepler*, gez. Wiegmann. agt. Behre en Kinder.

268 zakken. *Aan boord gebleven lading.*
10383 pic. rijst. 223 do. rotting. *Suermondt en co.*

Naar Singapore per Eng. schip *Ino*(?), gez. Walker. agt. Arath…

1600 pic. steenkolen. *Maclaine Watson en co.*
7 kn. cochenille. *Agenten.*
10 keld. genever. *v. d. Meulen en co.*
60 vn. teer. 3 $^{1}/_{2}$ legg. arak. *Hughes.*

Naar Nederland per Zw. schip *Adelaide*, gez. Beuming. agt. Busing Schröder en co.

7537 pic. rijst. 90 do. sapanhout. 378 do. zw. peper. 69 … zw. peper. uit entrep. 150 pic. gom dammar. *Agenten.*

Naar Bremen per Zw. schip *Cecilia*, gez. Soron. agt. Pitcairn Syme en co.

7850 pic. rijst 164 do. koffij. 1065 do. suiker. 419 do. gom dammar. … do. rotting. 20 do. sapanhout. 114 zakk. peper, uit entrep. 10 … man. sigaren. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar China per ned. schip *Gesina* gez. Burggraaff. agt. Haager en Schuurman.

4050 pic. rijst. 430 do. rotting. 296 do. zw. peper. 126 do. katjang. 5 … do. was. 6550 ps. sp. matten. *Agenten.*
205 pic. rotting. *Tiedeman en v. d. Burg.*
343 pic. rotting. *Bahre en Kinder*
15 pic. staart-peper. 6 do. zaden. 70 do. buffelhoorn. 2 … do. … peelage. $^{96}/_{100}$ do. schildpad. 130 do. gezn. buffelhuiden. 60 … do. triepang. 5 … pic. vogelnetjes. 1 … do. lood. 2 ton… confituren. 23 pic. zwam. 50 tonn. gebr. glas. 1 … pic. sch… pen. 54/100 corg. matten. 2 coll. provisien. 11 ps. woll. dek… 3 $^{1}/_{2}$ real. goudwerken. 6 pr. goudwerken. 5 do. silverwerken. … real. silverwerken. 14 ps. goudgeld. 34000 ps. sp. matten. T… *behoorende aan div. Chinezen.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 24 *April tot en met den* 1 *Mei* 1856.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. bark *Alcmanie*(?), gez. Said Mohamet bin Aloei Segaf.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 30 April 1856 no. 35.

Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Th. Deighton.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 30 April 1856 no. 35.

Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. J. Prins.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. heden no. 37.

UITVOER.

Naar Stockholm per Zw. schip *Maria Augusta*, gez. G. H. E. Bjöstrom.

3758 pic. suiker en 29 pic. bindrotting. *v. d. Broek en Voeckens…*
299 st. koe-huiden. *C. Damoitz en co.*
463 pic. suiker en 900 st. koe-huiden. *Wermuth en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 22 *tot en met den* 29 *April* 1856.

AANVOER.

Van Batavia en Samarang per ned. ind. stoomb. *Ambon*, gez. Roozboom. agt. W. Cores de Vries.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 30 April 1856 no. 35.

Van Batavia en Samarang per ned. ind. bark *Fathoel Barie*, gez. Sech Aweb bin Smeer. agt. Gezagv.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 9 April 1856 no. 29.

Van Balie per Bal. bark *Fathoel Rachman*, gez. Hadjie Mohamat Kassim. agt. Gezagv.

27 koijangs rijst. 8 do. tabak. *Gezagv.*

Van Banjarmassing per ned. ind. bark *El Masheer*, gez. Mohamat Yasin. agt. Gezagv.

20,497 bos. rotting. 11310 st. maleckoe-matten. 2 … pic. *Gezagv.*
20 corg. rotting-hoeden. *Order.*

UITVOER.

Naar de Molukko's per ned. ind. bark *Aljeseer*, gez. Said Abdulla bin Salim Aboebakar.

2540 pic. rijst. div. Arabieren.
9 coll. koopmanschappen. 16 pic. suiker. *Said Sech bin Segaf.*
1 bl. en 2 kn. lijnwaden. 1 kt. gedr. katoen. *Mc. Millan Marti…*
1 kt. cotonetten. *Adam en co.*
3 kn. calicots. *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. gedr. katoen. 2 kn. man. sigaren. *Fraser Eaton en co.*

Naar Macassar per ned. ind. bark *Segaffa*(?), gez. Sech Salim Bobeker(?).

17 kn. calicots. 2 ks. sigaren en kramerijen. 3/4 pijp. azijn. 3 … soija. 65 kn. brandewijn. 5 kn. rhum. *Schimmelpenninck en co.*
20,000 st. dakpannen. 32 kn. arak drank. *Lim Pitsies*(?).
30 ks. koperwerk. *Warsbock*(?).
15,000 st. dakpannen. *Sech Achmat.*
2 kn. lijnwaden en java sigaren. 8 pic. koperwerk. 20,000 st. … sigaren. *Sech Oemar Aldjaroe.*
2 kn. bier. *Gebr. Kocken.*
1 kt. slendangs. *Fraser Eaton en co.*
23 kn. lijnwaden. *N. H. M.*

Naar Balie per ned. ind. bark *Hing Goan*, gez. Mohamat Taijib.

4 kn. chitsen. *Mc. Millan Martin en co.*
2 kn. manufacturen. *Ruyl Cramer en co.*
4 kn. amfioen. 5 kn. rood katoen. *Fraser Eaton en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.